Բ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 474 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 1 ՕԳՈՍՏՈՍ 1885 (Ն. Տ.) 13 ՕԳՈՍՏՈՍ 1885 3 ԶԻԼԳԱՏԷ 1302

40 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ,
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

غلطه‌ده نورادونكیان خانده آره‌ولك
غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

Les annonces sont reçues à l'EASTERN AGENCY,
Karakeuy, Déirmén han

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

40 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան դահեկան արծաթ 200
» » Վեցամսեայ » » 100
» » Եռամսեայ » » 50
Գաւառաց » եւ տեղական թղթատարով՝ տարեկան » » 240
Գաւառաց համար եւ տեղական թղթատարով՝ վեցամսեայ » » 120
Օտար երկիրներ, տարեկան ֆրանք 56
» » վեցամսեայ » 28

Դուրս ղրկուած լրագրաց ճանբու ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է, խմբագրութեան ղրկուած ոեւէ նամակ կամ գրութիւն ետ չ'տրուիր:

ԾԱՆՈՒՑՄՈՒՆՔ Կ'ԸՆԴՈՒՆՈՒԻՆ
ԻՍԴԸՐՆ ԷՃԷՆՍԻ
Գործակալութեան ձեռամբ, Գարաքէօյ, Տէյիրմէն խան

Կ. ՊՈԼԻՍ
ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ, 31 ՅՈՒԼԻՍ

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՐՏԱՔՍՈՒՄ ԲՈԼՈՆԱՑԻՈՑ. Ռուսահպատակ կամ ռուսական Բոլոնիայէն գաղթած Բոլոնացւոց Բրուսիոյ արեւելեան գաւառներէն արտաքսումը կը շարունակէ: Մինչեւ իսկ Բոլոնացիներ որք 40 տարիներէ հետէ Բրուսիոյ մէջ հաստատեալ էին եւ զինուորական ծառայութեան պայմանաժամը լրացուցած էին գերմանական բանակին մէջ, խիստ հրաման ստացած են գերմանական հողէն մեկնելու, եւ երիտասարդ ռուս բժիշկ մը եւ Պրեսլաւի Համալսարանին քանի մը ուսանողք երկրէն մեկնելու հրաման ստացած են նմանապէս: Գերման մամուլը տհաճութիւն կը ցուցնէ մանաւանդ այս վերջին արտաքսմանց համար, եւ կ'ըսէ թէ գերմանական ինքնապահպանութեան բնազդն այս պարագայից մէջ ծայրայեղութեան եւ անտեղութեան տարուած է: Գերմանիոյ համար դէշ բան մը կը լինէր եթէ իւր Համալսարանք փակուէին օտարազգի ուսումնասիրաց առջեւ: Բայց, գերման մամուլն ըստ ամենայնի գոհ լինի թէ ոչ, Նկատելի կէտն այն է թէ, Պիզմարք իշխանը, չուզելով որ ազգասէր Բոլոնացիներ ազգային վերականգման բոյն մը գտնեն բրուսիական հողին վրայ, (կամ Բոլոնիոյ այն մասին վրայ որ Բրուսիոյ բաժինն եղած է,) ծայրայեղ խստութիւն մը ցոյց կուտայ, ամենափոքր կասկածի վրայ արտաքսելով Ռուսիայէն եկած եւ գերմանական հողին վրայ հաստատուած ամեն կարգի Բոլոնացիները:

Ղալաթիոյ ֆրանսերէն թերթ մը կը շփոթէ գերման կառավարութեան այս ինքնաբերաբար կատարած արտաքսումները ռուսո-բրուսիական ծանուցեալ դաշնագրոյն հետ, որ երկու կառավարութիւնները կ'արտօնէ առանց մասնաւոր դատավարութեան մը իրարու յանձնել քաղաքական յանցաւորները, կամ լոկ կասկածելիները: Մեր եւրոպացի պաշտօնակից, իբրեւ հետեւանք իւր այս շփոթութեան, կը յարէ թէ մինչեւ ցարդ 30,000ի կը հասնի ռուսո-բրուսիական դաշնագրութեամբ արտաքսեալ Բոլոնացւոց թիւը: Բայց կարծենք թէ տակաւին ի գործ դնել իսկ չէ սկսուած յիշեալ դաշնագիրն, որ երկուց երկրաց ազատասիրաց դէմ ուղղեալ ծանր հարուած մ'է, եւ որում կ'ընդդիմանան ամեն ազատական Գերմանացիք: Բայց եթէ ի գործ դրուած իսկ լինի, վերյիշեալ արտաքսմունք ռուսո-բրուսիական դաշնագրին հետեւանքը չեն: Միայն բրուսիական կառավարութիւնն է որ իւր երկրի վրայ հաստատեալ ռուսահպատակ Բոլոնացիները կը վռնտէ, բայց զանոնք ռուս իշխանութեան ձեռքը չի յանձներ, քանի որ ռուս իշխանութիւնը չի պահանջեր անոնց յանձնումը: Դաշնագիրը կը գործադրուի երբ երկուց կառավարութեանց մին միւսէն խնդրէ այս կամ այն կասկածելի մարդուն յանձնումն, եւ երբ այս խնդիր կատարուի: Բայց ներկայ պարագային մէջ, ո՛չ մէկ կառավարութիւն միւսէն կը պահանջէ Բոլոնացիներու յանձնում, այլ միայն Պիզմարք իշխանին կառավարութիւնն իւր երկրէ կը հեռացնէ իրեն կասկածելի համարուած Բոլոնացիներն, առանց զանոնք պարտաւորելու որ Ռուսիա երթան: Եւ որ աւելին է, ճշդիւ այս պատճառաւ ռուս մամուլը գայրացած է Բրուսիոյ ընթացքին դէմ, եւ կ'սպառնայ նմանօրինակ տնօրինութիւններ ռուսական հողին վրայ հաստատեալ Գերմանաց դէմ: Եթէ կանոնաւոր դաշնագրոյ մը գործադրութիւն լինէին այս արտաքսմունք, եթէ հազարաւոր Բոլոնացիներն որք ցարդ դուրս հանուեցան բրուսիական հողէն՝ պարզապէս ռուս կառավարութեան յանձնուած քաղաքական յանցաւորներ լինէին, ակներեւ է թէ Պիզմարք իշխանին տնօրինութիւնն այժմեան դժգոհութիւնը չէր ազդեր ռուս կառավարութեան ու ժողովրդեան:

Բայց թէ՛ այս արտաքսմունք եւ թէ՛ ռուսո-բրուսիական դաշնագիրը նորագոյն ապացոյցներ են թէ Բրուսիա եւ Ռուսիա խօսք մէկ ըրած են ամեն անիրաւութիւն, ամեն քմահաճ տնօրինութիւն ի գործ դնելու, որպէս զի շունչ առնուլ չտան բոլոնական խեղճ ազգին:

ԱՆԳԼԻԱ. Լորտ Ռանտոլֆ Չըրչիլ լուր կուտայ Լորտ Տըֆըրինի անգլո-հնդիկ կառավարութեան խորհրդոց, որ, նկատելով թէ Ռուսիոյ վերջին շարժմանց պատճառաւ հարկ անհրաժեշտ եղած է զօրեղապէս պաշտպանողական վիճակի մէջ դնել Հնդկաստան, կը պատրաստուի աւելցնել անգլո-հնդիկ միացեալ բանակին զօրաց թիւը: Մէն մի վաշտի վրայ պիտի աւելցուին երկու գումարտակներ, եւ մէն մի հեծելագնդի վրայ մէկ հեծելախումբ: Անգլո-ռուս խնդրոյն խաղաղ լուծմամբ մի կողմ չպիտի թողուի այս ծրագիր:

ԳԵՐՄԱՆԻԱ. Ըստ նորագոյն վիճակագրաց, վերջին ամաց մէջ գաղթող Գերմանաց թիւը պակսած է: 1885 տարւոյ առաջին վեցամսէին 65,845 Գերմանք միայն գաղթած են հայրենի երկրէն, մինչ 1884ի առաջին վեցամսէին 90,301, 1883ին՝ 94,145, 1882ին՝ 117,801, եւ 1881ի նոյն վեցամսեայ միջոցին՝ 126,139 Գերմանք գաղթած էին:

—Նօրտ Տոյչէ եւ Քէօլնիշէ Զայթունկ երկու պաշտօնական թերթերուն մի եւ նոյն ժամանակ Ֆրանսայի վրայ յարձակում ընելուն շարժառիթն ի վերջոյ հասկցուած է: —Գերմանիոյ պատերազմական պաշտօնատան ելմտացոյցն եօթն տարւոյ համար կը քուէարկուի, մինչ ուրիշ պաշտօնատանց վարկերը տարուէ տարի կը քուէարկուին: Այս բացառիկ արտօնութիւն գործողութեան մեծ ազատութիւն կուտայ պատերազմական նախարարին, որ եօթն տարւոյ համար իւր պէտք ունեցած վարկերն ապահով կը տեսնէ՝ ուզած բարեփոխումները մուծանելու երկրին զինուորական պետութեան մէջ: Երկրորդ եօթնամեայ ելմտացոյցին պայմանաժամը լրացած է, եւ Պիզմարք իշխանն եւ Մոլդքէ կոմսն ի մօտոյ Խորհրդարանէն պիտի խնդրեն երրորդ անգամ հաստատել եօթնամեայ ելմտացոյցը: Բայց Խորհրդարանն արդէն երկիցս հաւանած էր այս բացառութեան՝ Հայրենեաց զինուորական պաշտպանութեան սիրոյն համար միայն, որուն սպառնացող մը տանգներ եւ թշնամիներ կը տեսնէր: Այժմ Եւրոպիոյ վիճակն սինհամեմատաբար աւելի խաղաղ է, եւ Ազատականք տրամադիր չեն վերահաստատել եօթնամեայ ելմտացոյցն: Արդ, կը կարծուի թէ Ֆրանսայի կողմէ վտանգի մը գոյութիւնը մատնանիշ ընելով է որ Պիզմարք իշխանն եւ Մոլդքէ կոմսը կը յուսան ընդունել տալ իրենց առաջարկ, նոյն առթիւ նոր յաւելուածներ ընելով գերմանական բանակին այժմեան ոյժերուն վրայ, եւ այս պատճառաւ իրենց բերանն համարուող լրագիրք կը նշաւակեն Ֆրանսայի կարծեցեալ թշնամական ընթացքը Գերմանիոյ դէմ: Կարելի է որ եօթնամեայ ելմտացոյցը վերստին քուէարկուի. բայց ստոյգ է թէ Ֆրանսա այսօր Գերմանիոյ դէմ աւելի թշնամական ընթացք մը չի բռներ քան մի քանի տարիներ յառաջ: Ֆրանսացիք չեն հրաժարած Ալզաս-Լօռէնի վերագրաւման գաղափարէն. բայց այս գաղափարի մօտալուտ կիրառութեան մը վրայ չեն խորհիր: Ծայրայեղ Հանրապետականներն իսկ Պ. Քլէմանսոյի բերնով կը յայտարարեն թէ «ազգային վրէժը» լուծելու ժամանակն եկած չէ, եւ թէ Ալզաս-Լօռէնի վերստացումը Ֆրանսա պարտի ակնկալել «Եւրոպիոյ աշխարհավարութեան խաղաղական բարեշրջումէն:»

ՔԱՆԱՏԱ. Կը հեռագրուի Քանատայէ թէ բնիկ սեւամորթք Քանատայի կառավարութեան երկրաչափներու մէկ յանձնախմբին վրայ յարձակելով, որք արտաչափութեամբ կը զբաղէին, 20 հոգիէն 10ն սպաննած են: Միւսները տեղացող գնտակներէն ազատելու համար մօտակայ գետ մը նետուած են, եւ լողալով դիմացի կողմն անցած:

—Լուի Րիէլի կենաց շնորհումը խնդրելու համար Քանատայի Ֆրանսացիք աղերսագրեր կը ստորագրեն. բայց դատաւորն յայտարարած է թէ չի կրնար յոյս տալ թէ Վհհ. Թագուհին շնորհէ դատապարտելոյն կեանքն, որովհետեւ տասը տարի յառաջ ալ Լուի Րիէլ նմանօրինակ ապստամբութիւն մը հանած էր, եւ այժմեան Լորտ Ուոլզլի զօրավարն այն ատեն Անգլիայէն Քանատա ղրկել հարկ եղած էր՝ Լուի Րիէլի Մեստիսներուն ապստամբութիւնը նուաճելու համար: Այս անգամ Քանատայի կառավարութիւնը կ'ուզէ եղեր յօրինակ այլոց մահու պատիժ տալ Րիէլի, թէեւ առաւելապէս մեղմ ընթացք մը կը բռնէ նորա հետեւորդաց նկատմամբ:

ԳԻՒՏԵՐ. Ամերիկեան վաւերական հրատարակութենէ մը կը տեղեկանանք թէ ամենէն շահաբեր գիւտերը փոքր գիւտերն են: Ամեն մարդ պէտք չէ որ հեռագիր, կամ հեռաձայն, կամ փարոսի նոր տեսակ լապտեր մը հնարած լինի՝ մեծ շահ մ'ընելու համար: Տեսակ մը շատ գործածական գրիչ հնարած Ամերիկացիք ամենը տարին 20,000 անգլ. ոսկի հասոյթ կը ստանան իբրեւ գիւտի իրաւունք, գրչին շինութենէն եւ վաճառումէն: Զանազան գոյներով ստուեր ածելու սահմանեալ ուրիշ գրիչ մը զոր պատկերհանք շատ կը գործածեն՝ տարին 20 հազար ոսկի հասոյթ կը բերէ հնարողին: Հարուստ մարդ մ'է այսօր նա որ հնարած է լրագրաց համար խեժաւոր գաւին: Մատիտին ծայրը գտնուող քերոցը միայն (կօմլասթիք) հնարող մարդը տարին 20,000 ոսկիէ աւելի եկամուտ մը կը ստանայ: Ամերիկացի Կրին գնդապետը քաղաքային պատերազմին մէջ տեսաւ որ իւր զօրքեր ամեն ուրեք գետեր եւ աղբիւրներ չէին կրնար գտնել իրենց ծարաւն անցունելու, եւ երկու մատնաչափ խողովակ մը հողին մէջ մուծելով ջուր փնտռելու եւ գտած ատեն խողովակին ծայրը ջրհան մ'անցունելու գաղափարն յղացաւ: Այս պարզ գիւտի համար արտօնութիւն (պրէվէ) ստացաւ պատերազմէն յետոյ, որպէս զի ինք միայն իրաւունք ունենայ զայն շինելու եւ վաճառելու: Արդ, բիւրաւոր երկրագործք եւ ագարակատերք կը գործածեն այսօր Կրին գնդապետին հնարած ջրհանն, եւ տարին առնուազն 600,000 ոսկւոյ հասոյթ մը կուտան նմա: Ասեղին ծակէն դերձան անցունող փոքր գործին 2,000 ոսկւոյ տարեկան շահ մը կը բերէ հնարողին: Տղու խաղալիկները մանաւանդ շատ հասութաբեր են հնարողներուն, որովհետեւ շատ կը վաճառուին: Տեսակ մը առաձիգ (էլասթիք) գնդակ մը տարին 10,000 ոսկի շահ կուտայ: Տախտակեայ պատկեր մը յորմէ ամերիկացի տղայք շատ կ'ախորժին՝ «Ճօն Կիլբին» անուն, հազարաւոր ոսկի կը բերէ, եւ ուրիշ խաղալիկ մը, «Կենաց անիւ» կոչուած, քիչ ժամանակի մէջ 100,000 ոսկիէն աւելի շահեցուցած է հնարողին: Ահա՛ Ամերիկացիք եւ իրենց շահու աղբիւրները:

ՈՃԻՐՔ Ի ՓԱՐԻԶ. Ֆրանսացիք ամենեւին իրաւունք չունին պարծենալու թէ Բարիզ աւելի բարոյական քաղաք մ'է քան Լոնտոն՝ Բել Մէլ Կազէթի յայտնութիւններէն ետքը: Եթէ կային միամիտ կամ մեծամիտ Անգլիացիներ, որք կը կարծէին թէ եւրոպական երկրաց մէջ գործուող ոճիրք ու մոլութիւնք անծանօթ են բրիտանական երկրին, Բել Մէլ Կազէթի ստուգապատում հրատարակութիւնք այնպիսեաց համար տխուր յայտնութիւն մը եղած պէտք է լինին: Բայց անոնց համար որք համոզուած են թէ մարդկային բնութիւնն էապէս նոյն է ամեն քաղաքակիրթ երկրի մէջ, եւ թէ մասնաւորապէս սեռական մոլութիւնք Մանշի մէկ եզրէն միւս եզրն անցնելով չեն փոխեր իրենց էական գիծերն, այնպիսեաց Բել Մէլ Կազէթ ոչինչ սովրեցուց: Եթէ մարդ մը կարդայ Լոնտոնի արմատական թերթին հրատարակութեանց բնագիրը կամ ամբողջական թարգմանութիւնը, կուգայ սա եզրակացութեան թէ նոյն ոճիրք կը գործուին նաեւ ի Բարիզ, ի Վիեննա, ի Կ. Պոլիս, եւ այլուր: Որովհետեւ Լոնտոնի ոստիկանութիւնն աւելի աչալուրջ է, Լոնտոնի մէջ աղջիկներ եւ կիներ հրապուրելու գործին աւելի կանոնաւոր, աւելի ճարտար կազմակերպութիւն մը տալ ուզած են նողկալի առեւտրոյն միջնորդք. ահա՛ միակ տարբերութիւնը: Բայց Ֆրանսական ոստանին վիպասանք իրենց հայրենի երկրին մոլութեանց նկարագրութեան մէջ իրենք եւս իջած են նոյն խորութիւններն ուր հասած կը տեսնենք Բել Մէլ Կազէթի հետազօտիչ մասնախումբն, որոյ պետն երկար ժամանակ Բարիզ կեցած եւ բուն իսկ տեղւոյն վրայ ռէալական վիպագրութեան արուեստը սորված անգլիացի գրագէտ մ'է: Մեծ մայրաքաղաքները մեծագոյն յառաջդիմութեանց եւ մեծագոյն մոլութեանց գլխաւոր կեդրոններն են: Այս ընդհանուր կանոնէ կը հետեւի թէ ամեն տեսակ մոլութիւնք իրենց կատարելութեան հասած պէտք է լինին ի Լոնտոն, ի Բարիզ եւ ի Նիւ Եորք, — եւ փորձով ալ գիտենք թէ ա՛յնպէս է: Պատճառներ կան այնպէս լինելուն, եւ իրողութիւնք ալ կը ցուցնեն թէ այնպէս է: Ամենափարթամ հարուստին քով անօթութենէ մեռնող աղքատը կը գտնուի միայն այս մեծ մայրաքաղաքաց մէջ, եւ նմանապէս քաղաքակրթութեան ամենէն հռչակաւոր հաստատութեանց քով մարդկային սեռն անպատւող ամենավատ հաստատութիւնք կը տեսնուին միայն այդ մեծ մայրաքաղաքաց մէջ: Այս տեսութեամբ նայելով խնդրոյն վրայ, Բել Մէլ Կազէթի հրատարակութիւնք ի սկզբան կարծուածին չափ նորանշան բան մը չեն օտարազգեաց համար, թէեւ անօգուտ չպիտի լինին Անգլիացւոց համար, քանի որ կը նպաստեն զօրացնելու Եղեռնային Օրէնքին այն մասերն որք դեռահաս աղջկանց պաշտպանութեան կը վերաբերին:

* * *

Րէվոլվէրի գործածումն երկիւղալի կերպիւ կը ճարակի Բարիզի մէջ: Աւասիկ քանի մը նոր դէպքեր, զորս վերջին թղթաբերով առնուած լրագրաց մէջ կը տեսնենք.

Պաղլիլի հրապարակին վրայ, յանձնակատար մը գործի մը համար վէճ ունեցաւ կալուածատէրի մը հետ, եւ առեւտրական դատարանն յանձնակատարին հակառակ վճիռ տուաւ: Սա վաւլին հետ տուն կ'երթար, երբ տեսաւ որ կալուածատէրը կը խօսակցէր երկու մարդոց հետ: Անմիջապէս կալուածատիրոջ վրայ յարձակելով, հայհոյանքներէ յետոյ րէվոլվէրի երկու հարուածներ ուղղեց, եւ կալուածատէրն ինկաւ ծանրապէս վիրաւորեալ:

Սրճարանի սպասաւոր մը նոյն սրճարանի գանձապահն եղող օրիորդին ծանր անարգանք մ'ըրաւ, եւ օրիորդը չհանդուրժելով գանգատ բարձաւ սրճարանին տիրոջ, եւ սպասաւորը ճամբուեցաւ: Բայց երբ օրիորդը տուն կ'երթար, դարանակալ սպասաւորը նորա վրայ յարձակելով, րէվոլվէրի երեք գնտակ պարպեց, եւ գետին փռեց խեղճ աղջիկը ծանրապէս վիրաւորուած:

Մին 6 միւսը 10 տարւոյ շղթայակապ աշխատութեան դատապարտեցան երկու մարդիկ, որք Վէնսէնի անտառին մէջ դարանամուտ եղած եւ սպաննած էին մարդ մը, վրէժ լուծելու համար: Երդուեալք մեղմացուցիչ պարագաներ կրցին գտնել:

14 տարեկան տղայ մը ի Շալօն 12 տարեկան տղայ մը սպաննեց սա պարագայից մէջ. ագարակատէրի մը դիմելով հովուութեան պաշտօն խնդրեց. բայց որովհետեւ հանրածանօթ գող մ'էր, մերժուեցաւ: Կալուածատէրն ուրիշ տղայ մը առաւ: Մերժուած տղայն կարծելով որ եթէ անհետացունէր զ'իւր մրցակից՝ կրնար նորա տեղը բռնել, ագարակէն դուրս հրաւիրեց զնա, թռչունի մը բոյնը ցոյց տալու պատրուակաւ, յետոյ գետի մը եզերքը տարաւ, ուր ջուրը մղեց նետեց զնա, եւ յետոյ տեսնելով որ չի խեղդուիր, դանակով մը սպաննեց: 10 տարի բանտարկութեան դատապարտեցաւ այս [illegible] ոճրագործ:

ԹԵՐԱԿՂԶԻ ՊԱԼՔԱՆՑ. Պերլինէ օգոստ. 4 թուով գրուած նամակ մը կ'ըսէ. «Պալքանեան Թերակղզիէն լուրեր կ'առնունք որք կը ծանուցանեն թէ արիւնահեղ կռիւներ տեղի ունեցած են կարծեցեալ պուլկար «աւազակաց» եւ Թուրք կանոնաւոր զօրաց միջեւ: Այս կռիւներէ միոյն մէջ, որ Իւսքիւպի գաւառին մէջ տեղի ունեցեր է, 30 Պուլկարք ջարդուեր են: Այս շփոթութիւնք ուղղակի ռուսական կամ համսլաւեան ծագում մ'ունին: Ռուսիա այսպէս կը բեկանէ խոստում մը զոր Սքիրնեւիձէի կայսերական տեսակցութեան մէջ տուած էր՝ Պալքանեան Թերակղզւոյ մէջ գործի չխառնուելու համար, մանաւանդ Պուլկարիայէն անդին: Որովհետեւ Ռուսիա, ընդհակառակն, վերստին գործօն դեր մը ստանձնել կը թուի Դանուբէն անդին, Պիզմարք իշխանը վշտացած կ'երեւի ռուս կառավարութեան դէմ:»

ՄԷՀՏԻԻՆ ԴՐԱՄԸ. Ժամանակիս դրամական հետաքրքրաշարժ նիւթոց մէջ յիշատակելի են Կորտոն զօրավարին Խարդումի պաշտպանութեան ատեն հանած թղթադրամներն, որոցմէ մաս մը Գահիրէ հասած է, ուր կը յարգուի Կորտոնի ստորագրութիւնը թէ՛ այս թղթադրամոց եւ թէ՛ ուրիշ մուրհակաց վրայ զորս պարտաւորուած էր ստորագրել: —Մէհտին ալ ունի իրեն յատուկ դրամ մը: Ոսկեղէն եւ արծաթեղէն մեծ քանակութեամբ դրամ կտրած է բաւական յաջողութեամբ: Իւր ոսկիներէ մաս մը Գահիրէ հասաւ. եգիպտական ոսկւոյ չափ են, եւ հետեւապէս անգլ. ոսկւոյ մը չափ արժէք ունին, թէպէտ սակաւ ինչ աւելի կը կշռեն: Եգիպտական ոսկիէն կը տարբերին միայն սա արձանագրութեամբ. «ԱՀՄԷՏ-ԻԲՆ-ԱԲՏ-ՈՒԼԼԱՀ, Ծնեալ յէքֆըտա յամին 1255:» —Եւ վախճանեալ ի Խարդում, յամին 1302:

ԱՅՍ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ ԹՂԹԱԲԵՐԻՆ

Պ. Կլատսդոնի կենաց եւ ընտանեկան պատւոյն դէմ սպառնալիք ընող անգլիացի բախտախնդիրն որ ի Վիեննա ձերբակալուած էր, հօն դատուելով, վեցամսեայ շղթայակապ աշխատութեան դատապարտեցաւ: Իւր յանցանքը թեթեւցնելու յուսով, դատավարութեան միջոցին յայտարարեց թէ յիշեալ սպառնալից նամակները գրելով իւր միակ նպատակն էր ձերբակալուիլ եւ Լոնտոն փոխադրուիլ, որովհետեւ ինք դրամ չունէր ճամբու ծախքը վճարելու Վիեննայէ ի Լոնտոն:

Կրանդ զօրավարին յուղարկաւորութիւնն անցեալ շաբաթ օր կատարուեցաւ ի Նիւ-Եորք, եւ ազգային մեծ ցոյցի մը հանգամանքն զգեցաւ: Բոլոր երկիրը սուգ կը բռնէր, եւ իշխանութիւնք եւ ամեն նահանգաց ժողովուրդք կը մասնակցէին յուղար-

—= 118 =—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԺԻՒԼ ՎԷՐՆ

ԿՐԱ՛ՆԹ ՆԱՒԱՊԵՏԻՆ ՈՐԴԻՔԸ

ԳԼՈՒԽ ԻԲ.

ԷՏԷՆ

Ցունվար 23ին, ուղեւորք, յոգնած բայց միշտ զօրեղ, ճանբայ ելան: Լերան ստորոտը դառնալէ յետոյ, երկար մարգագետիններէ անցան, որոց խոտերը բալենաձկան բերնին մէջ ցցուած եղջերաձեւ թիթեղներուն կը նմանէին, սլաքներու կամ սուիններու խառնակոյտ մը, այնպէս որ հարկ եղաւ մերթ տապարով եւ մերթ կրակով ճանբայ բանալ:

Այն առաւօտ նախաճաշի խօսք չեղաւ: Կարելի չէր երեւակայել աւելի խոպան երկիր մը, որ միայն քուարցի բեկորներով ծածկեալ էր: Ոչ միայն քաղցն, այլ եւ ծարաւը չարաչար զգալի եղաւ: Տապայեղց մթնոլորտ մը կը կրկնապատկէր անոնց անագորուն դառնութիւնը: Կլէնարվան եւ ընկերք հազիւ ժամը կէս մղոն ճանբայ կ'ընէին: Եթէ ջրոյ եւ ուտեստի այս չգոյութիւն մինչեւ իրիկուն շարունակէր, ճանբուն վրայ պիտի ինկնէին, առանց այլ եւս կանգնելու:

Բայց երբոր ամեն բան կը պակսի մարդուն, երբոր ինքզինք ամեն բանէ զուրկ կը տեսնէ, երբոր ընկճելու վայրկեանն հասած կը կարծէ, յանկարծ Նախախնամութեան միջամտութիւնն երեւան կ'ելնէ:

Ջուրը շնորհեց նա «սէֆալոթ»ներու մէջ, տեսակ մը գաւաթիկ, կազդուրիչ հեղուկով մը լի, որ բստաձեւ թուփի մ'ոստերէն կախուած էին: Ամենն ալ ըմպեցին զայն եւ կենսանորոգ զօրութիւն մ'զգացին իրենց վրայ:

Իրենց կերակուրն եղաւ այն, որով կ'ապրին բնիկներն, երբոր երէները, ճճիներն ու օձերը կը պակսին: Բականէլ ցամքած առուի մը մէջ տունկ մը գտաւ, որոյ պատուական յատկութիւններն յաճախ նկարագրած էր իրեն՝ աշխարհագրական ընկերութեան պաշտօնակիցներէն մին:

Այն էր «նարտու» կոչուած սքանչելի գաղտասեր տունկն, որ Պըրքի եւ Քինկի կեանքն երկարեց ներքին անապատներուն մէջ: Իւր տերեւոց տակ, որք առուոյտի տերեւոց կը նմանին, չոր սերմիկներ կային ոսպի մեծութեամբ, որք երկու քարերու միջեւ լսուեցան եւ տեսակ մ'ալիւր տուին: Զայն շաղուելով խոշոր հաց մը շինեցին, որ իրենց քաղցին տանջանքն ամոքեց: Այս տունկ յոյժ առատ էր այն տեղ: Ուստի Օլպինէթ կրցաւ մեծ քանակութեամբ քաղել զայն, եւ այսպէս ապահովեցաւ իրենց սնունդն:

Հետեւեալ օրը, յունվար 24, Միւլրատի ոտքով քալեց ուղւոյն մի մասը: Վէրքն ամբողջապէս սպիացած էր: Տասն մղոն միայն կը մնար Տէլէկէթ քաղաքին, եւ իրիկունն իջեւանեցան Հարաւային Նոր Կալէսի սահմանագլխին վրայ, որ երկայնութեան 149 աստիճանին տակ կը գտնուի:

Նուրբ եւ թափանցիկ անձրեւ մը կը տեղար քանի մը ժամէ ի վեր: Ուղեւորք առանց ապաստանի պիտի մնային, եթէ Ճօն Մանկլս՝ դիպուածով՝ արտունի հիւղակ մը չգտնէր լքեալ եւ քայքայեալ: Հարկ եղաւ գոհ լինիլ այն ծառի ոստերով ու խոտերով շինուած թշուառ տաղաւարէն: Ուիլսըն կրակ վառել ուզեց նարտուի հացն եփելու համար, եւ գնաց գետին երեսը սփռեալ չոր փայտեր հաւաքեց: Բայց երբոր վառել ուզեց զանոնք, չկրցաւ: Մեծ քանակութեամբ արդնահող (ալիւմին) պարունակելնուն պատճառաւ չէին վառիր: Անկիզելի փայտն էր, զոր Բականէլ յիշած էր աւստրալիական բերոց տարօրինակ անուանակարգութեան մէջ:

Ուստի հարկ եղաւ հրաժարիլ կրակէն, եւ հետեւաբար հացէն, եւ թաց հանդերձներով ննջել, մինչդեռ ծիծաղող թռչունք, ծառոց բարձր ոստերուն մէջ պահուըտած, գոգցես կը ծաղրէին տարաբաղդիկ ուղեւորները:

Սակայն Կլէնարվան կը մօտենար իւր տառապանաց վախճանին: Եւ ժամանակն էր: Երկու դեռատի կանայք դիւցազնական ճիգեր կ'ընէին, բայց իրենց ուժը կ'սպառէր ժամէ ի ժամ: Գրեթէ ընդ բարշ կ'երթային եւ ոչ եւս կը քալէին:

Հետեւեալ օրն արշալուսին ճանբայ ելան: Ժամը տասն եւ մէկին Տէլէկէթ երեւցաւ, որ փոքրիկ քաղաք մ'է Ուէլլինկթոնի կոմսութեան մէջ, Թուոֆոլտի ծովածոցէն յիսուն մղոն հեռի:

Անդ փոխադրութեան միջոցք կազմաւորեցան փութապէս: Ծովեզրին յոյժ մօտ զգալով զիրենք, յոյսը նորոգեցաւ Կլէնարվանի սրտին մէջ: Եթէ ամենափոքր յապաղում մ'եղաւ, թերեւս ինք Տընքանէն առաջ պիտի հասնէր ի Թուոֆոլտ: Քսան-չորս ժամէն կրնար ժամանել անդ:

Կէս օրին, կազդուրիչ ճաշէ մ'զկնի, ուղեւորք՝ հինգ ուժեղ ձիերէ քաշուած ճեպընթաց կառքով մը մեկնեցան Տէլէկէթէն:

Սուրհանդակներն, իշխանական ճոխ պարգեւի մը խոստումէն գրգռեալ, կառքը կը թռցնէին այն գեղեցիկ կառուղւոյն վրայ: Տասն մղոնն անգամ մը ձիերը փոխելու համար երկու վայրկեան իսկ չէին կորսնցներ: Կարծես թէ Կլէնարվան իւր սիրտը տոչորող եռանդն անոնց հաղորդեր էր:

Օրն ի բուն արշաւեցին այսպէս ժամը վեց մղոն երթալով. նոյնպէս գիշերն ի բուն:

Հետեւեալ առաւօտ, ի ծագել արեւուն, խուլ մռմռունջ մ'աւետեց հնդկական Ովկէանին մօտաւորութիւնն: Հարկ եղաւ ծովածոցը դառնալ՝ երեսուն-եօթներորդ զուգահեռականին տակ գտնուող ծովեզրն հասնելու համար, ճշդիւ այն կէտն, ուր Թօմ Աւսթին պիտի սպասէր ուղեւորները:

Երբոր ծովն երեւցաւ, ամենուն աչքն անոր վրայ դարձաւ, տեսնելու համար թէ Նախախնամութեան մէկ հրաշքովն ա՞նդ էր Տընքան, որ աջէն ձախ եւ ձախէն աջ տատանելով արշաւէր, ինչպէս ամիս մ'առաջ, Քորիէնթի հրուանդանին առջեւ, Արժանթեան ծովեզերաց վրայ:

Բայց բան մը չտեսան: Երկին եւ ծով իրարու հետ խառնուած էին միեւնոյն հորիզոնի վրայ: Ոչ մի առագաստ չէր ոգեւորեր Ովկէանի լայնածաւալ սփիւռը:

Յոյս մը կը մնար տակաւին: Թերեւս Թօմ Աւսթին պարտք համարած էր Թուոֆոլտի ծովածոցն երթալ խարսխել, վասն զի ծովը դէշ էր, եւ նաւ մը չէր կրնար ապահով մնալ այնպիսի ծովեզերաց վրայ:

—Էտէ՛ն երթանք, գոչեց Կլէնարվան:

Իսկոյն ճեպընթացն աջակողմեան շրջապտոյտ ուղին բռնեց որ ծովածոցին եզերքը կը պատէր, եւ ուղղուեցաւ դէպ ի փոքրիկ քաղաքն Էտէն, որ հինգ մղոն հեռի էր:

Սուրհանդակները կանգ առին նաւահանգստին մուտքը նշանակող փարոսին մօտ: Քանի մը նաւեր խարսխած էին նաւահանգստին մէջ, բայց ոչ մին չէր պարզած Մէլքոմի դրօշակը:

Կլէնարվան, Ճօն Մանկլս, Բականէլ, վար իջան կառքէն, մաքսատունը դիմեցին, հարցուփորձ ըրին պաշտօնէից, եւ վերջին օրերն եկած նաւերուն ցանկը նայեցան: Շաբաթէ մ'ի վեր բնաւ նաւ եկած չէր ծովածոցն:

—Արդեօք ճանբայ չէ՞ ելած Մէլպուռնէն, գոչեց Կլէնարվան, որ մարդկային սրտի դիւրին փոփոխականութեամբ ոչ եւս կ'ուզէր յուսահատիլ: Թերեւս մեք անկէ առա՛ջ հասած ենք աստ:

Ճօն Մանկլս գլուխը թօթուեց: Կը ճանչէր զԹօմ Աւսթին: Անհնար էր որ իւր երկրորդն տասն օր յապաղէր հրամանի մը կատարումը:

—Ուրեմն կ'ուզեմ գիտնալ թէ ի՛նչ է պատճառն: Աւելի լաւ է ստոյգն իմանալ քան թէ տարակուսի մէջ մնալ:

Քառորդ մը յետոյ հեռագիր մը ղրկուեցաւ Մէլպուռնի նաւական միջնորդին: Յետոյ, ուղեւորք Վիքթորիա օթելանը գնացին:

Ժամ երկուքին հեռագիր մը բերուեցաւ Լորտ Կլէնարվանի, հետեւեալ կերպիւ գրուած.

«Լորտ Կլէնարվան, Էտէն,
Թուոֆոլտ-Պէյ.

«Տընքան ամսոյ 18էն ի վեր չուած է:
Ուր երթալն անծանօթ:

«Ճ. Անտրիւ. Ս. Պ.»

Հեռագիրն ինկաւ Կլէնարվանի ձեռքէն:

Ոչ եւս կը մնար տարակոյս: Սկովտական պարկեշտ շոգենաւը, Պէն Ճօյսի ձեռքն անցնելով, ծովահէնի նաւ մ'եղած էր:

Այսպէս կ'աւարտէր այս աւստրալիական արշաւանք, որ այնչափ բարենշան պայմաններով սկսած էր: Կրանթ նաւապետին եւ նաւաբեկելոց հետքն անդարձաբար կորած կը թուէր: Այս ձախողուած Տընքանի բովանդակ նաւազներուն մահուան պատճառ եղած էր: Լորտ Կլէնարվան կ'ընկճէր այս կռուի մէջ, եւ այդ քաջարի հետախոյզ, զոր տարերաց դաւակցութիւնը չէր կրցած արգելուլ Բամբասներու մէջ, մարդոց ապիրատութենէն կը յաղթուէր Աւստրալիոյ ցամաք երկրին վրայ:

ՎԵՐՋ ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍԻՆ

կուսորութեան տխուր հանդիսին ։ Մանրամասն նկարագրութիւնը մեր ամերիկեան թղթակցութեանց մէջ պիտի գտնուի, որք արդէն լիուլի կը խօսին Կրանդ զօրավարին անձնաւորութեան և մահուան պարագայից վրայ ։

Սերպ Երեսփոխան Պ. Եաքովլեւիչ սպաննեցաւ աւազակաց ձեռամբ, Պօսնայէն ի Գարատաղ տանող ճամբուն վրայ ։

Երեւելի Հրեայ մարդասէր Սըր Մովսէս Մոնդէֆիորէ 60,000 անգլ. ոսկի կտակած է բարեգործական նպատակներու ։ Իւր թողած ամբողջ հարստութիւն 350-380,000 անգլ. ոսկի է ։

Պ. Կլատսդոնի նախորդ երեւելի պաշտօնակից, Չէլսիի Երեսփոխան, արմատական կուսակցութեան պետ և երեսփոխանական ախոռոց վերաքաշման ծրագրին հեղինակ Սըր Չարլզ Տիլք, որուն ընտանեկան խնդրոյ մը պատճառաւ ժամանակէ մ'ի վեր հրապարակէն անհետանալը ծանուցինք, դատարան կը քաշուի՝ կառավարական պաշտօնէի մը քանամեայ գեղանի կնոջ հետ անպարկեշտ յարաբերութիւններ ունեցած լինելու ամբաստանութեամբ ։ Յիշեալ պաշտօնեայն, դատ բանալով թէ՛ Սըր Չարլզի և թէ՛ իր կնոջ դէմ, ամուսնալուծում կը պահանջէ ։ Կինն անգլ. երեսփոխանի մը դուստրն է և քենին է Սըր Չարլզի հանգուցեալ եղբօր ։ Նախորդ ընդհանուր դատախազ Սըր Հէնրի Ճէյմս պիտի պաշտպանէ զՍըր Չարլզ Տիլք ։ և ամբաստանող պաշտօնեայն ինքն իսկ փաստաբան է ։

Անգլ. սպայք Հերադի մէջ կը գործեն շարունակ, ուր ժողովրդեան կողմէ լաւ ընդունելութիւն կը գտնեն, և ամրութեանց վերանորոգումը փութով պնդութեամբ յառաջ կը տանին ։ Էմիր Ապտ-իւր-Րահման խան նոր ուժեր կը կազմակերպէ պատերազմ ծագելուն Հերադ ղրկելու համար ։ Իւր որդին պատուակալ հրամանատար պիտի լինի Հերադի բանակին ։

Մէրվի Թիւրքմէն ցեղերուն մէջ սաստիկ յուզում մը կը տիրէ եղեր, որովհետեւ ռուս սպայներ Թիւրքմէն կանանց պատիւը բռնաբարեր են քանիցս ։

Անգլ. կառավարութիւնն հրատարակեց Եգիպտոսի նոր փոխառութեան նկատմամբ տարւոյս փետր. ամսէն ի վեր փոխանակեալ թղթակցութիւններն, որոցմէ կ'երեւի, ի մէջ այլոց, թէ Բ. Դուռը խնդրեր է Օսմ. Ներկայացուցիչ մը անուանել Եգիպտոսի Ընդհանուր Պարտուց Անտուկին Եւրոպական Յանձնախմբին, բայց Լորտ Կրանվիլ չէ համաձայներ այս մասին ։

Տոքդ. Ալլա, բժիշկ Ափրիկեան Միջազգային Ընկերակցութեան (որ Քոնկոյի կառավարող պետութիւնն է այժմ), երեք տարի Քոնկոյի մէջ բնակելէ յետոյ Պրուքսէլ վերադառնալով, յայտարարած է թէ Քոնկոյի բնիկներն ուրախութեան ցոյցերով ընդունեցին Քոնկոյի երկրին վրայ եւրոպական վեհապետութեան հաստատման լուրը ։ Տոքդ. Ալլա կը հերքէ այն կարծիք թէ Քոնկոյաբնակ Եւրոպացիներէն շատեր կը մեռնին եղեր կլիմային չհանդուրժելով ։

Ռուս լրագրաց մեծագոյն մասը կը յայտարարէ թէ աֆղանեան խնդրոյ մասին Լորտ Սալզպըրիի խաղաղասէր յայտարարութիւնք վստահութիւն չեն ներշնչեր, և թէ ընդհակառակն, Անգլիոյ կողմէ զինուորական պատրաստութեանց մեծագոյն փութաջանութեամբ յառաջ տարուիլը ծանր կասկած կը պատճառէ թէ Լորտ Սալզպըրի կը խորհի Ռուսիոյ հետ պատերազմի բռնուիլ ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԷՐԱԴ

ԱՄԵՆԱՊԱՏԻՒ

Տ. Տ. ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ ՀՕՐ

Բերկրութեամբ կը ծանուցանենք թէ Վեհ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ շնորհել Ամեն. Տ. Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարք Հօր Պէրադն, որ այս առաւօտ Ն. Սրբազնութեան յանձնուեցաւ յատուկ պաշտօնեայներու ձեռամբ ։

Այս Պէրադ բոլոր ամենայնի յար և նման է Նախորդ Պատրիարքաց Պէրադներուն ։

Երուսաղիմայ Պարտուց Բարձման Նորակազմ Յանձնաժողովն իւր առաջին նիստն ընելով այսօր, իւր Դիւանը կազմեց հետեւեալ կերպիւ.

Ատենապետ Նուրեան Յովհաննէս էֆ.
Ատենադպիր Մէրէնմզալի Յարութիւն »
Գանձապետ Մաքսուտ Սեպուհ »

Յանձնաժողովն զբաղեցաւ ապա Պոլսոյ թաղերէն առնուելիք արդ քանակութեան որոշմամբ, որոյ համար հարկ եղած Շրջաբերականը պիտի ղրկուի Թաղական Խորհրդոց ։

Տրապիզոնէն առնուած լրոց նայելով, նորընտիր Առաջնորդ Գեր. Գաբրիէլ վարդապետ Սրուանձտեանցի առաջնորդական Ֆէրմանն ու այլ պաշտօնագրերը տակաւին ղրկուած չլինելով, Ն. Գերապատուութիւնը դեռ կարող չէ եղած գործի ձեռնարկել ։

Ֆէրի գիւղէն կը գրեն մեզ ․

Ֆէրիգիւղի Ուսումնասիրաց ընկերութեան վարչական ժողովն մինչեւ ցարդ որ և է հաշիւ տուած չլինելով, չգիտցուիր թէ ընկերութեան հասոյթներէ գոյացած բաւական մեծաքանակ գումար մը ո՞ւր մնացած է ։

Թէեւ Ներկայ Թաղ. Խորհուրդն իբր պաշտօնական մարմին չը պահեր այդ ընկերութենէ հաշիւ պահանջելէ և այս խնդրոյն համար դիմած է նաեւ Ազգ. Պատրիարքարանին, բայց ցարդ որ և է տնօրինութիւն չէ եղած ։

Ընկերութեան մի քանի ազդեցիկ անդամներն, որք ի հարկէ պատճառ մ'ունին համարատուութենէ խուսափելու, կ'աշխատին թաղեցիները գրգռել Թաղ. Խորհրդոյն դէմ, որպէս զի սա նեղանալով հրաժարի և իրենց յաջողի նոր մարմին մը կազմել, անշուշտ իրենց կողմնակիցներէ, որպէսզի հաշիւ չպահանջուի իրենցմէ ։

Նախընթաց օրը Գնալը կղզւոյն Ոսկեան ցերեկեայ և գիշերօթիկ վարժարանի տարեկան հարցաքննութեանց և մրցանակաբաշխութեան հանդէսը կատարուեցաւ, ի ներկայութեան ծնողաց, և կղզւոյն հայ և յոյն պատուաւոր և ուսումնական երիտասարդութեան ։ Ժամը հինգ ու կէսին հանդէսը բացաւ վարժարանին տնօրէն Գրիգոր էֆէնտի Ոսկեան տարեկան տեղեկագրոյն ընթերցմամբ, ապա սկսան հարցաքննութիւնք ։ Ուսանողք առ հասարակ յոյժ քաջ հանդիսացան իրենց աւանդուած ուսմանց մէջ, որք էին կրօնագիտութիւն, Հայերէն, Տաճկերէն և Ֆրանսերէն լեզուք, պատմութիւն, թուաբանութիւն, աշխարհագրութիւն, իրագիտութիւն, տարերք բնագիտութեան, գեղեցկագրութիւն և գծագրութիւն ։ Բնութիւնք և այլ մրցանակաբաշխութիւնք կ'ընդհատուէին հայերէն և ֆրանսերէն քերթուածովք, զորս ուսանողք մեծ յաջողութեամբ արտասանեցին ։ Հանդէսը վերջացաւ ժամն իննին և հանդիսականք քաջալեր տպաւորութեամբ մեկնեցան ։

Այս առաւօտ Ազգ. Պատրիարքարանէն պաշտօնական Ցոյցատարութիւն մ'ստացանք Սամաթիոյ Ս. Գէորգ եկեղեցւոյ շինութեան վերաբերեալ, զոր տեղւոյն անձկութեան պատճառաւ մեր վաղուան թուով պիտի հրատարակենք ։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Մայրաքաղաքս հասած մասնաւոր հեռագիրը կը ծանուցանէ թէ Սըր Հէնրի Տրըմնտ Ուոլֆ Վիէննա հասեր է երէկ ։

Առողջապահական բարձրագոյն խորհուրդն իւր երէկի նիստին մէջ զբաղեցաւ գլխաւորապէս Վառնայի շոգենաւուց համար հաստատելի քարանթէնի խնդրովն ։

Քաղաքապետական պաշտօնատան մէջ Յանձնախումբ մը կազմուեցաւ որ պիտի պատրաստէ կառավարական բոլոր պաշտօնէից նոր և կատարեալ վիճակագիրն հանդերձ կենսագրական ծանօթութեամբք ։

Ծխախոտի Րէժիի ընկերութիւնն հրատարակեց իւր հաստատութեան առաջին տարւոյ տասն և մէկ ամսոց հաշուեկշիռն (ց28 փետր. 1885) ուստից կ'երեւի թէ 18,663,593 ղրուշ 04 փ ի բաց մ'ունի ։

Այս առթիւ Էօքօնօ ցաւելով դիտել կու տայ թէ հակառակ այս իրողութեան որ իբր ազգաւորութիւն մը պէտք է նկատուի և հակառակ ընկերութեան Տնօրէնութեանը մէջ միութիւն հաստատելու հարկին, տակաւին անհամաձայնութիւնք կը տիրեն Րէժիի վարչական խորհրդոյ անդամոց ինչպէս և վարչական միւս ճիւղերու միջեւ ։ Այս ցաւալի կացութիւնը եթէ շարունակուի, կը յարէ մեր պաշտօնակիցը, կրնայ աղետաբեր լինել ընկերութեան շահուց ։

Պետական Խորհրդոյ օրէնսդիր ճիւղի պաշտօնատան մէջ կազմուած յատուկ Յանձնախումբ մը զբաղեցաւ երէկ մայրաքաղաքիս մուրացկանաց բարձման խնդրովն և որոշեց աշխատելու անկարող դժբաղդներն հաւաքելով խնամել, ինչպէս նաեւ վարժարանի մը յանձնել անչափահաս տղաքն, իսկ օրինաց տրամադրութիւնն ի գործ դնել այն ամեն անձանց համար որք կարող են աշխատիլ, բայց մուրալը նախամեծար կը համարին ։ Յանձնախումբն այս մասին յատուկ օրէնք մը պիտի խմբագրէ ։

Անտիոքայ յունական նորընտիր Պատրիարք Տ. Կիրառիմոս անցեալ շաբաթ օր Դամասկոս հասեր է Երուսաղեմէն ուր յատուկ պատգամաւորութիւն մը գնացած էր Ն. Սրբազնութիւնն հրաւիրելու ։

Տ. Կիրառիմոս ուղղակի Դամասկոսի Մայր Եկեղեցին գնացեր է ուր հաւաքուած էին կուսակալին կողմէ ղրկուած կառավարական պաշտօնատարք, յունաց երեւելիք, հիւպատոսք և խուռն բազմութիւն ժողովրդեան ։

Նորընտիր Պատրիարքն իւր աթոռը բազմեր է սովորական արարողութիւններէ յետոյ և պարագային յարմար քարոզ մը խօսեր է ներկայից ։

Այսօր մայրաքաղաքէս յատուկ յանձնաժողով մը կ'ուղեւորի ի Չէշմէ՝ տեղւոյն քրիստոնէից և իսլամաց միջեւ ծագած կալուածական ինչ ինչ խնդրոց կարգադրութեան համար ։

Յանձնաժողովոյ անդամք են՝ Պետական Խորհրդոյ առաջին քարտուղար Վասիֆ էֆէնտի, Շէյխ-իւլ-իսլամի Դիւան պաշտօնեայներէն Թէվֆիք էֆէնտի, Տրոց Վարչութեան քարտուղարներէն Էօմէր էֆէնտի և Իզմիրի գաւառին դատական քննիչ Պէհճէթ էֆէնտի ։

Կղզիներու բնակիչք հանրագիր մը կը պատրաստեն Մախսուսէի Վարչութեան մատուցանելու համար, խնդրելով որ շոգենաւուց երթեւեկութեան գներն՝ որք բարձրացան այս օրերս, ըստ առաջնոյն պահուին ։

Փափաքելի էր որ կղզիներու բնակչաց այս խնդիրքն ընդունուէր Մախսուսէի Վարչութեան կողմէ, նկատելով մանաւանդ հրապարակի դրամական անձկութիւնն ։

Իզմիրէն կը հեռագրեն թէ իտալական շրջուն նաւատորմի զրահաւորներէն երեքն յիշեալ նաւահանգիստն հասեր են նախընթաց օր ։

Էօքօնօ շաբաթական տեսութեան մը մէջ հետեւեալ կերպով կը խօսի Պուլղարիոյ անցից վրայ ։

Դարձեալ միջադէպեր պատահեցան մինչեւ Պուլղարք միշտ գործի վրայ են, հնազանդելով իրենց վարպետներուն՝ համառուսականութեան. որք անխափան կ'աշխատին իրենց նպատակին, այն է Պուլղարեան Թերակղզւոյն հանդարտութիւնը խռովել և եթէ հնար լինի, Պէրլինի դաշնագրոյն տրամադրութեանց արդիւնքը ջնջել ։

Պուլղար թերթ մը մինչեւ իսկ յառաջ կը բերէ Արեւելեան Ռումելի և Պուլղարիոյ միացման ծրագիր մը՝ հրատարակել, և Ֆիլիպէի յոյն թերթ մը կը պատմէ պուլղարական համախմբումները Թրակիոյ սահմանագլխոյն վրայ և համառուսական գործակատարաց անընդհատ երթեւեկութիւնը Սոֆիայէն յԱդրիանուպոլիս ։

Իրաւ է թէ, կը յարէ անգլօ-ֆրանսական թերթը, պէտք չէ մեծ կարեւորութիւն մ'ընծայել այս դէպքերուն որք սակայն ցոյց կուտան այդ խռովարար գործակալութեանց անընդհատ գործունէութեան մէջ գտնուիլն ։ Այս ամենուն վերջ մը դնելու միակ միջոցն այն է որ այն տէրութիւնք որք աւելի մասնաւոր խնամով կը պաշտպանեն Եւրոպիոյ խաղաղութիւնը, Պէրլինի դաշնագրոյն ամբողջ գործադրութեան վրայ պնդեն և թոյլ չտան որ Պուլղարիան Եւրոպիոյ որոշումներն ոտնակոխ ընէ ։ Սա իրաւ է թէ ցորքան Պուլղարիա ըստ հաճոյս գործէ այն հովանաւորութեան ներքեւ զոր կը վայելէ, պիտի գործէ միշտ այնպէս իբր թէ աշխարհ իրեն պատկանէր ։

Պ. Ալէքսանդր Ժիրարտէն որ ժամանակէ մ'ի վեր կ'աշխատի Պէրութ քաղաքը կազով լուսաւորելու արտօնութիւն ստանալ կայս. կառավարութենէն, իւր նպատակին հասնելու մօտ է ։

Թօփհանէի Յանձնաժողովն այս առաջարկի վերաբերեալ թուղթերն հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութեան յղած է, ցոյց տալով ինչ ինչ բարեփոխելի կէտեր ։ Նախարարութիւնն ևս յետ քննութեան, ընդունելով առաջարկեալ բարեփոխութիւնները, Թօփհանէի Յանձնաժողովոյն յղեր է Պ. Ժիրարտէնի առաջարկն որ վերջնական ձեւակերպութեանց կատարուելէն յետոյ, Վեհ. Սուլթանի վաւերացման պիտի մատուցուի ։

Ֆիլիպէէն Մոնիթէօր Օրիանթալի ուղղեալ մասնաւոր հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ երկուշաբթի գիշեր այդ քաղաքի Ճամպազ-Թէփէ կոչուած թաղին մէջ՝ ուր կը բնակին գլխաւորաբար յոյն և պուլղար ընտանիքներ, հրդեհ ծագելով քառասուն տուն հրոյ ճարակ եղեր են ։ Բանի մը մարդու կորուստ ալ կայ ։

Նանեայի իտալական հիւպատոսին կողմէ մայրաքաղաքիս իտալական դեսպանատան ուղղուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Մէձօվոյի մէջ հաստատեալ երկու Իտալացի հպատակք՝ Պ. և Տիկին Տէլ Սանթօ՝ նախընթաց օրը քաղաքէն 10 վայրկեան հեռաւորութեամբ տեղ մը շրջագայած ժամանակնին, տասն հոգիէ բաղկացեալ աւազակաց խումբ մը վրանին կը յարձակի ։ Պ. Տէլ Սանթօ ուզելով դիմադրել անոնց, կը գանակոծուի ու ճամբուն վրայ կը նետուի ։ Իսկ Տիկինը լեռը կը տարուի ուր կը մնայ ցարդ աւազակաց ձեռքը ։ Նանեայի կառավարիչն այս դէպքն իմանալով, անմիջապէս բազմաթիւ զօրքեր կը ղրկէ չարագործաց ետեւէն որք չեն ձերբակալուած դեռ ։

Իտալական դեսպանատունը՝ նկատելով որ Տիկին Տէլ Սանթօի կեանքը վտանգի մէջ է, եթէ հալածմունք չը դադրին, ծանուցագիր մ'ուղղեց արտաքին գործոց Նախարարութեան, խնդրելով որ հարկ եղած դիմումն ընէ Ներքին գործոց Նախարարութեան քով, որպէս զի հրաման տրուի Նանեայի իշխանութեանց չհալածել աւազակները մինչեւ որ ելքի մը յանգին բանակցութիւնք զոր Պ. Տէլ Սանթօ մտադիր է կատարել աւազակաց հետ, իւր կնոջ արձակման համար ։

Դեռ յայտնի չէ թէ աւազակք ի՞նչ գումար կը պահանջեն իբր փրկանք ։

Մօնիթէօր լրագիրը կ'իմանայ թէ պուլղար կառավարութիւնն յանձներ է Պէլով-Վաքարէլի երկաթուղին շինող ընկերութեան, որ եթէ որոշեալ պայմանաժամի մը մէջ չկարգադրուի անհատից վերաբերեալ կալուածոց գնման խնդիրն, այն տեսակ միջոցներ ձեռք պիտի առնու որք աշխատութեանց յառաջացումը փութացնելու չպիտի ծառայեն ։

Յառաջիկայ երկուշաբթի օր տեղի պիտի ունենայ Մէլքիէ վարժարանի պարգեւաբաշխութեան հանդէսն ։

Հետեւեալ զարմանալի որոշումը կը կարդանք այս առաւօտ Թուրքէի մէջ ։

Գալաթիոյ նաւահանգստի պաշտօնեաներէն Խուրշիտ Ահմէտ էֆէնտի, որ խարդախութիւն մը գործած լինելու ամբաստանութեամբ ժամանակէ մ'ի վեր բանտարկուած էր, անցեալ երկուշաբթի օր դատուեցաւ Քաղաքապետութեան պաշտօնատան մէջ ։ Դատական մարմինն ի ներկայութեան բազմաթիւ ժողովրդեան հաղորդեց իւր որոշումն, որով հինգ ամիս բանտարկութեան կը դատապարտուէր ամբաստանեալն ։

Ահմէտ էֆէնտի դիտել տուաւ թէ ինք արդէն 6 ամիս և 25 օրէ ի վեր բանտին մէջ կը մնայ ։

Ասոր վրայ դատական մարմինը խորհրդակցութեան մտնելով առանձնացաւ յետոյ, սահմանուած վերոյիշեալ պայմանաժամն, որ հրապարակաւ հաղորդուած էր, 7 ամսուան վերածեց, հետեւաբար ամբաստանեալն վերստին բանտարկուեցաւ հինգ օր եւս լրացնելու համար ։

Խորին զարմացմամբ լսեցինք այս տարօրինակ որոշումն, որ աւելի բանի չծառայեր եթէ ոչ պաշտպանել այն պաշտօնեայներն որք երկար ժամանակ բանտին մէջ մարդ կը պահեն ։

Ֆիլիպէէն տեղական թերթ մը գրուած նամակ մը կը յայտնէ թէ Արեւելեան Ռումելիի ընդհանուր դատախազի դրասենեկին մէջ աշխարհագրական մեծ քարտէս մը կայ, ամբողջ պատը ծածկած, որ կը ներկայացնէ Պուլղարիան, Արեւելեան Ռումելին, Մակեդոնիան և Ադրիանուպոլսոյ գաւառն՝ ամենքը «Պուլղարական Իշխանապետութիւն» անուան ներքեւ միացած ։

Նամակագիրը կուսակալ Կավրիէլ փաշայի ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ, որպէս զի վերցնել տայ այդ քարտէսն ։

Պ. Անթուան Բու տը Լուսինեան(°) թեկնածու Կիպրոսի արքայական գահուն, նամակ մը գրելով Գալաթիոյ թերթի մը, կը բողոքէ անգլիացի տիկնոջ մը դէմ որ Միտիլլի կը բնակի եւ ինքզինքը Լուսինեան Իշխանուհի կոչել կու տայ ։

Նամակագիրը միանգամ ընդ միշտ կը յայտարարէ թէ պատասխանատու պիտի ճանչնայ զիշխանուհին այն ամեն հետեւանաց համար որք կրնան ծագիլ, եթէ շարունակէ կրել Լուսինեան մականունը... ։

Յունական [illegible] լրագրէն 200ի չափ օրինակներ որք լրագրական դրոշմ չէին կրեր, երէկ Միջազգային Թղթատարութեան յանձնուելու պահուն, մաքսատան պաշտօնէից կողմէ գրաւուեցան ։ Այսօրինակ պարագայից մէջ, ըստ օրինի մէն մի թերթի համար վճարելի տուգանքն է կէս օսմ. ոսկի ։

Այս առթիւ, կը լսենք թէ՝ առաջարկութեամբ Հանրային Պարտուց վարչութեան՝ մայրաքաղաքիս նամակատանց մուտքը ծածուկ պաշտօնեայներ կարգուած են որք գրկուած թերթերուն վրայ կը հսկեն, անդրոշմ թերթերը գրաւելու համար, եթէ գտնուին ։

Եպարքոսական հրամանաւ, [illegible] խաֆիյէ կոչուած կառավարական մարզիկները պիտի վճարուին միայն Ներքին Նախարարութեան գանձէն, և ո՛չ թէ կառավարական այլ և այլ պաշտօնատանց կամ հանրային վարչութեանց մէջ, որպէս կը լինէր առաջ ատոր ։

Այս տնօրինութեան պատճառն է առաջքն առնուլ հաշուական կարգ մը դժուարութեանց և նոյն իսկ դիւրութիւն ընծայել Մալիէին այդ վճարումներն ընելու ։

Սամոնէն կը գրեն թէ Րէժիի քննիչ Պ. Իւլման քանի մը դէտերու հետ շրջակայ գիւղերն այցելած միջոցին ճամբան խումբ մը աւազակներ կը պաշարեն զանոնք, եւ դէտերէն մի քանին վիրաւորելէ և զէնքը կողոպտելէ յետոյ, Պ. Իւլմանի հագուստներն իսկ կ'առնուն եւ մերկ վիճակի մէջ կը թողուն զայն ու խոյս կու տան ։ Խեղճ քննիչն ողորմելի վիճակի մը մէջ մօտակայ գիւղ մը կը փութայ իւր մերկութիւնը ծածկելու համար ։

Սոֆիայի նախարարական և ընդդիմադիր կուսակցութեան թերթերու միջեւ բուռն վիճաբանութիւն մը բացուած է այս պահուս որոշելու համար ... կանանց բարոյականութեան սահմանն ։ Այս հետաքրքրաշարժ վիճաբանութեան առիթ տուած է Սոֆիայի իգական բարձրագոյն վարժարանի ուսուցչուհի Օր. Տիաչենքօի պաշտօնանկութիւնն ։ Օրիորդը շատ կը սիրէ եղեր ձիավարժութիւնն և յաճախ քանի մ'սպայից ընկերակցութեամբ ձիով ճեմելու կ'երթայ ․ այս պատճառաւ հրաժարեցուցած է ։ Նախարարական թերթերը կ'ըսեն թէ վարժուհւոյ մը համար ներելի չէ այս տեսակ վարմունք ․ իսկ ընդդիմադիր կուսակցութեան բերան եղող թերթն՝ Սըէտինէնի Օր. Տիաչենքօն կը պաշտպանէ, ըսելով թէ՛ ձիավարժութիւնը, «նոյն իսկ քաղաքէն հեռու», բարոյականի դէմ ընթացք մը չկրնար նկատուիլ ։ Պ. Զանքոֆի թերթն իւր բամբին իբր փաստ յառաջ կը բերէ պուլղար նախարարի մը կինն որ Ֆիլիպէէն Սոֆիա գնացած է ձիով ։

Ընկերական բարձր նշանակութիւն ունեցող այս հարցն որով կ'զբաղին պուլղար թերթերը վերջացած չէ տակաւին և վիճաբանութիւնն յառաջ կը տարուի ։

Եէմէնի Հուտէյտա քաղաքին մէջ, զոր տեղացիք «Իսլամ աշըգ համամ» կ'անուանեն, ջերմաչափը շուքի մէջ 47 աստիճանի ելեր է ։

Եգիպտոսէն կը գրեն թէ գերմանացի հնախոյզ Պ. Շլիման, որ Մեծին Աղէքսանդրի գերեզմանը գտնելու համար խուզարկութիւններ կ'ընէր անդ, կը պատրաստուի մեկնիլ ։

Պ. Շլիմանի աշխատութիւններն ի դերեւ ելած են ․ շատ տեղեր ծախծխած և շատ փոսեր փորել տուած է ․ բայց ի զուր ։

Եգիպտացիք կը ծաղրեն և [illegible] անունը կուտան եղեր Պ. Շլիմանի ըսելով հնախոյզին թէ «անդին աշխարհքին մէջ գտա բաց Մեծին Աղէքսանդրի դէմ, որ զքեզ այնքան յոգնեցուց աստ» ։

Երէկ Տրապիզոնէն 410 նոր զօրք եկան մայրաքաղաքս [illegible] շոգենաւով ։

Երկուշաբթի գիշեր ժամը 7ին Գալաթիոյ Պէօյիւքճէի փողոցին մէջ տուն մը հրդեհ ծագեցաւ ․ տանտէրն օդափոխութեան գնացած էր ի Տարաբիա և տունն յանձնած էր Բանտելի անուն մարդու մը պահպանութեան ․ ոստիկանութիւնն հրդեհի լուրն առնելով գնաց հրդեհ ելած տան դուռը զարկաւ, բայց չբացուեցաւ ․ վերջապէս դուռը խորտակելով ներս անցան, տան ներքնայարկերը բոցերով շրջապատուած էին ․ ոստիկանութիւնն հրդեհը մարելէ յետոյ վեր ելաւ, տան մէջ ոչ ոք կար ․ բոլոր տախտակամածները տեղ տեղ փորուած և նաւթով ու կազով թաթախեալ բամպակի կտորներ խցուած էին, ինչպէս նաեւ տեղ տեղ տախտակի տաշեղներ դիզուած ։

Բանտելի հետեւեալ օրը ձերբակալուեցաւ ։

Կ'ըսուի թէ տան չէնքը միայն 300 ոսկւոյ ապահովագրուած էր ։

Ոստիկանութիւնը շաբթուս մէջ տուն մը կոխելով ի Գում-գաբու, մեծ քանակութեամբ ֆիշէկներ, ասոնցմէ զատ 86 զէնք է որք Մեծ Շուկան, երկու վաճառատունէ գողցուած էին ։ Տան տէրն Յակոբ, ինչպէս և գողոնները Պոլսոյ ոստիկանատունը տարուեր են և այժմ կը փնտռուի Գաբրիէլ անուն անձ մ'ալ որ մեղսակից է եղեր Յակոբի ։

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍ. ԴԱՆՔԱ

ԱԶԴ

Օսմանեան կայսերական Դանքայի Գալաթիոյ և Պոլսոյ գրասենեակները գոց պիտի մնան յառաջիկայ շաբաթ օր, 3/15 օգոստոս ։

ՀԵՌԱԳԻՐ ԼՈՒՐԵՐ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Վիէննա, 12 օգոստոս

Վիլհէլմ Կայսրն երէկ երեկոյ Սալցպուրկ հասաւ ։

Բեդրպուրկ, 12 օգոստոս

Զրոյց կը պտըտի թէ հնտախտ ծագած է Թուրքիստանի մէջ բանակեալ ռուս զօրաց մէջ ։

Հռոմ, 12 օգոստոս

Քորթի կոմսն երէկ երեկոյ Հռոմէն մեկնեցաւ՝ ուղղակի Պոլիս վերադառնալու համար ։

Լոնտոն, 12 օգոստոս

Հնտախտի դէպք մը պատահած է յ'[illegible] ։

Հնտախտի չորս դէպքեր տեղի ունեցած են Օրանի առջեւ անգլիական շոգենաւի մը մէջ ։

Բէլ Մէլ Կազէթ կը հաւաստէ թէ Ռուսք գրաւած են Քէլարդի կղզին (Քորէա) և կ'ամրացնեն զայն ։

Մադրիտ, 12 օգոստոս

Հնտախտի վերջին ցուցակը կը նշանակէ 1700 մահ ։

Մարսիլիա, 12 օգոստոս

Այսօր 12 հոգի մեռան հնտախտէ ։

Փարիզ, 12 օգոստոս

Թան կը հաւաստէ թէ հնտախտի տասն դէպքեր պատահեր են յ'Օտէսա ։

Լոնտոն, 10 օգոստոս

Ստանտարտ կ'իմանայ թէ Հապէշներն ազատեր են Նարրիի (Քասալայի հարաւակողմը) բերդին պահպան զօրքերը ։

Նոյն լրագիրը կ'ըսէ թէ Սըր Տ. Ուոլֆի պաշտօնն է կարգադրել եգիպտական խնդիրը Թուրքիոյ սահմանաւոր աջակցութեամբ, Պ. տը Պիսմարքի կարծեաց համաձայն ։

[illegible]

ԳԱԼԱԹԻՈՅ ԲՈՐՍԱ

Գալաթիա, 1 Օգոստոս

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

3 ամիս	Լոնտրայի վրայ	(անգլ. ոսկի)	111
3 »	»	(վճռական)	110 5/8
3 »	Բարիզ »	(ոսկի)	22 75
»	»	(վճռական)	22 82 1/2

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

		Դահեկան
Երէկ երեկոյ գոց.	(Միւգ. D. Սէրի	17 38 1/2
Գորասի գոցուելէն վերջը	»	18 1
Բերայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն բացուելու	»	17 39
Բարձրագոյն գին	»	17 39
Նուազագոյն	»	17 38 1/2
Վերջին գին		17 38 1/2
Փոխառութիւն 1858) » 1862)	Ա. Սէրի Գ. կ. Ա. Ռ.	32 10
» 1860) » 1863) » 1872)	Բ.	18
» 1865) » 1869) » 1873)	Գ.	17 38

ԻՒՆԻՖԻԷ ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ	72 30
Այս առաւօտ բացուեցաւ Գ. կ.	72 30
Վերջին գին	72 30

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Սօսիէթէ Ժէնէրալ	Գ.	կ.	Օսմ.	Լ. Ր.	3 22
Քրէտի Ժէնէրալ	»	»	Օսմ.	»	6 30
Պանք տը Գոնս.	»	»	»	»	5 30
Էսք. Շանժ է Վալէօր	»	»	»	»	3 27
Թրամուէյ	»	»	»	»	295
Րում-Էլիի երկաթուղի				Ֆր.	41 75
Օպլիկասիոն տը Բրիօրիթէ				»	—
Բաժնեթուղթ Լաւրիոնի				»	60

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԲՈՐՍԱ

Լոնտոն, 12 Օգոստոս, ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Անգլ. քօնսօլիտէ	99 3/4
Օսմ. » Սէրի Դ. բացուեցաւ	16 5/16
» » » գոցուեցաւ	16 1/4
» » » Ա.	32 1/2
» » » Բ.	18 1/4
» » » Գ.	16 1/4
Օթօման 1871	69
Փոխառութիւն 1877	82
Պանք Օթօման	11
[illegible] փոխառ. 1873	92 7/8
Եգիպտական միացեալ (Իւնիֆիէ)	65 5/8
» առանձն. (Բրիվիլէժիէ)	87 5/8
Տայրա Սանիէ	62 3/4
Տոմէնիալ (փոխառ. Րօչիլտ)	84 3/4
Հունգարական պարտաթուղթ 4 0/0	— —
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	— —

Վիէննա, 12 Օգոստոս, ժամ 4 երեկոյ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	125 65
Օսմանեան երկաթուղի	20

Բարիզ, 12 Օգոստոս, ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Րանթ 4 1/2 0/0	108 85
» » 3 0/0	80 75
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Դ. բացուեցաւ	16 32 1/2
» » » գոցուեցաւ	16 40
» » Սէրի Բ.	18 50
» » Գ.	16 60
Օսմանեան երկաթուղի	41 25
» Րէժիի բաժնեթուղթք	— —
Պանք Օթօման	526 25
Գրէտի Լիոնէ	— —
» Ֆօնսիէ	1311 25
Բաժնետոմս Լիոնի	1238 75
Սուէզի ջրանցք	2003 75
Ռուսական 5 0/0 1877ի	97 3/4
Իտալական Րանթ	94 42 1/2
Եգիպտական միացեալ	328 75
Սպանիական (արտաքին)	57 5/8
Բրիօրիթէ թիւրք	387 50
5 0/0 Հելլենական	324 37 1/2
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 21

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՔ

« ԱՐԵՒԵԼՔ » Ի

ՎԱՆ, Յուլիս 12

Երեմիա Սրբազանի մահը․— Իր երկասիրութիւնները․— Կտուց անապատ․— Իր միաբանների ոգին․— Վանի քահանաներ․— Տէր Մեսրոպ Փափազեան ։

Շաբթիս մէջ (յուլիսի 10ին) մեռաւ Վարագի վանքում և թաղուեցաւ նոյն տեղ հետեւեալ օրը Վանի նախկին առաջնորդ Երեմ. Արքեպիսկոպոս Տէր Սաֆրեան ։

Ցանկալի հանգուցեալի գերեզման իջուցինք դարուս հռչակաւոր բարձրաստիճան հայ եկեղեցականներէն մէկը ։ Ցանկալի նորա անձնուէր նոյնպէս գաւառական յարմարաւոր Առաջնորդներից մէկն ։ Եւ մինչ պառկած էր նա մահամերձ (ստամոքսային հիւանդութեամբ՝ երկու շաբաթ), կոչւում էր դարձեալ այդ պաշտօնի Բաղէշի Երեսփոխանական ժողովի քուէից մեծամասնութեամբ ։

Երկարատեւ առաջնորդական պաշտօնը վարած էր մանաւանդ Մուշ և Վան, իսկ իր պերճ, բազմանիւթ, կրօնալից և դիւրամատչելի քարոզներով ծանօթ էր ոչ միայն համայն գաւառացւոց, այլ և մայրաքաղաքի ազգայիններին ։ Բայց մի բան, որի շնորհիւ նա բարձրացաւ իր պաշտօնակիցների մակերեւոյթէն և դեռ եւ շատ պիտի բարձրանայ իր մահից յետոյ՝ այդ նորա գրական գործունէութիւնն էր ։ Մեր ազգի ընթերցասէր մասին Երեմիա Սրբազանը ծանօթ էր գլխաւորապէս իր [illegible] ստուարածաւալ մատենով ․ մի գիրք, որ որչափ իր ոճով, կենդանի և չնորհալի ոճով, նոյնչափ իր բազմակողմանի բովանդակութեամբ պիտի վկայէ բարձրաբարբառ տաղանդաւոր հեղինակի հայկաբանական, պատմագիտական, հնագիտական, բարոյական և աստուածաբանական մեծ հմտութեանց համար ։

Իսկ այն, որ յաւերժական կոթող պիտի հանդիսանայ հանգուցեալի բազմարդիւն աշխատութեանց, իր այն ընդարձակ՝ դեռ եւս անտիպ՝ երկասիրութիւնն է, որ [illegible], ներկայացնում է Վասպուրական աշխարհն և նորա հետ առընչութիւն ունեցող նահանգների ու Կ. Պոլսի վերջին վաթսունամեայ պատմութեան նշանաւոր դէպքերի ու անձանց յոյժ մանրակրկիտ նկարագրութիւնը ։ Այդ մեծ գործի համար, որով պարապում էր Երեմիա Եպիսկոպոսը ուժգնապէս մինչև իր մահուան օրերը, հարկ եղաւ երկասիրողին փնտռել ու ձեռք բերել փոքրի, անտարբերութեան և անյայտութեան միջից շատ պաշտօնական թղթեր ու արձանագրութիւններ, ինչպէս նաեւ հեղինակի ու նորա ժամանակակից աւելոր ծերունիների յիշողութեան մէջ դեռ ևս խարխափող՝ անցեալ կեանքի սըպատուրութեանց նշխարներ։ Միւս կողմից նա բարեբաղդութիւն էր ունենում, շնորհիւ Խրիմեան Հայրիկի կազմած Վարագի հարուստ մատենադարանի, թերթել ամէն օր մեր ազգի մօտ կէս դար գոյութիւն ունեցող պարբերական հրատարակութեանց հաւաքածոյքը։

Խոստանում եմ մի ուրիշ անգամ, հանգուցեալի ընդարձակ կենսագրութեան հետ, ներկայացնել աւելի լիուլի տեղեկութիւններ այդ մեծ երկասիրութիւնից՝ դէթ նրա գլխաւոր հատուածները վերծանելուց յետոյ։

Այլ ափսո՜ս, որ ոչ միայն այդ ընդարձակ գրութիւնս, այլ նոյն իսկ այս հակիրճ տողերս անհաճութեամբ պիտի կարդան իր հայրենակիցներից շատերը, զի նա, ի մեծ ցաւ իմ, հակառակ իր բռնած բարձր դիրքի և իր քարոզած մտքերի, պաղեցուցել էր իր ծանօթ ժողովրդասիրութիւնը արծաթսիրութեամբ։

Մեր ժողովրդի թէ՛ եկեղեցական և թէ՛ աշխարհական գործիչների այդօրինակ և ուրիշ թերութիւններ անյաղթելի խոչնդոտներ են իրենց գործունէութեան, զի տգէտ ամբոխին միշտ յատուկ է իր ուղեցոյցների ամենաթեթև սխալանքներով անգամ նրանց խոշոր և փայլուն արժանաւորութիւնքն ուրանալ։

Ուրիշ անգամ արդէն, բացատրելով մեր կուսակրօն կղերականների ծագումը (*), խօսել եմ թէ որքան դժուար է նրանց զերծ մնալու իրենց հովուեալ հօտերի համարումը իրենցից խորշեցնելու չափ ազդու թերութիւններից։ Այդ ճշմարտութիւնը այնքան աւելի զօրաւոր պիտի երևայ մեզ, որչափ մենք խոր կերպով թափանցենք մեր մենաստանների ու անապատների (Վանայ ծովի կղզիներում) բնակիչների ներքին կեանքին մէջ։

Այդ մասին ես մի մասնաւոր փափագ ունեցայ անցեալ ամսին այցելու Կտուց անապատը, քանի մի կրթիչ ընկերներիս հետ։

Անցնելով մի փոքրիկ մակոյկով Բզնունեաց ծովի այդ հռչակաւոր կղզեակը, գտայ ինքզինքս մի կատարեալ լաբիւրինթոսի մէջ։ Աւելի քան երկու հարիւր նեղ ու խոնաւ խցեր, քակուած ու կանգուն՝ զետեղուած են մի ընդարձակ շինութեան մէջ, որ միաբանների դիւրութեան համար փոքրիկ փողոցներով՝ մասնաւոր պրակների է բաժանուած։ Եւ որովհետեւ այդ փողոցները կամ—անապատի լեզուով խօսելով—«ծածքները» ծածկուած են յաւէտ անթափանցելի տանիքով՝ անհասկանալի պիտի չ'երևայ թէ ինչո՞ւ մէկէն սարսուռ անցաւ ամբողջ մարմնիս մէջ «ծածքների» մթնութեան, մառայլի ու գարշահոտութեան ճիրանների որս նկատելով ինքզինքս։

Առաջին փողոցում մեր կողքից անտարբերութեամբ անցնող մի քսանամեայ նիհար և թուլացած միաբանից օթևանի տեղ խնդրելով, պատասխան առինք, թէ այդ իր պարտքը չէ եւ մեզ պէտք է դիմել հիւրընկալ Հայր Սուրբին։ Բացատրելով դժւր գտնելու անհնարաւորութիւնը մեզ համար այդ բաղադրեալ շինութեան մէջ՝ աղաչեցինք զեկուցանել այդ մասին ուր որ հարկն է։ Խոստանալով գոհացում տալ մեր խնդրին՝ մեկնեցաւ, բեւեռելով մեզ յիշեալ փողոցում ամբողջ 3/4 ժամ և այլ եւս չերեւելով երբեք։ Ճարերնիս կտրած սկսեցինք թափառել անծանօթ փողոցների մէջ... Եւ մատուցանելով մեր աղաչանքը անընդհատ մեզ հանդիպող միաբաններին ու վարդապետներին՝ ենթարկւում էինք միշտ նոյն տմարդի խաբէութեանց։ Երբ մենք խնդրում էինք ուղեկցել դէթ մինչեւ հիւրընկալ պաշտօնեայի խուցը, նրանք բաւականանում էին միայն «այն կողմի սոխախ պիտի երթաք» խօսքերով։ Սակայն շատ «այն կողմի սոխախներ» բաղխելով իսկ՝ մենք չը հասանք ոչ մի եզրակացութեան։ Վերջը, մինչեւ իսկ խոստովանեցան թէ հիւրընկալը բացակայ է և նրա փոխանորդն էլ անտարբեր մարդ է, պէտք է չաճապարել այլն այլն։

Վերջապէս «ծածք» մութ փողոցների մէջ՝ յոգնած ու անօթի թափառելուց յետոյ մտանք Յովսէփ անունով մի եպիսկոպոսի սենեակը եւ յայտնելով մեր հաստատ որոշումը՝ կղզեակից մեր եկած ճանապարհով յետ դառնալու մասին՝ յաջողեցանք շնորհիւ նրա եւ ալեզարդ Գրիգոր Հայր Սուրբի մարդասիրութեան, մի փոքրիկ սենեակի մէջ մեր խռովեալ սրտերը հանդարտացնել....։

Վանականների մեզ ցոյց տուած կոպիտ վարմունքներից մասնաւոր դիտողութեան արժանի էր մէկ միաբանի այն խօսքերը (երբ մենք ամենայն քաղաքավարութեամբ իր դուռը ծեծեցինք՝ հիւրընկալի վրայօք տեղեկութիւն առնելու համար). — «Կորէ՛ք, ամբիտաններ... ես հիւրընկա՞լ եմ... ես թաշնոց թագաւոր եմ. ես աշխարհի տէրն եմ... փայտս կ'առնեմ, ձեր...»։

Շատ շուտով նկատեցի որ բոլոր միաբանների մէջ, մանաւանդ վանահայր չունենալու պատճառով, սաստիկ գժտութիւններ կան, և ինչպէս ասում է մեր ժողովուրդը, իրարու միս են ուտում՝ կռուելով։ Թերեւս այդ բանին առիթ է տալը այն հինաւուրց օրէնքը, որ արգելում է իրենց կենդանեաց միս ուտելու։

Հետեւեալ օրը դուրս եկայ կորակլճեալ այդ «մարդասէր» էակների հայրենիքից, աշխատելով ալեկոծ ծովի կոհակների մէջ թաղել վշտերս, որչափ այդ հնարաւոր եղաւ։

Երբ այդպիսի տեղերից ելած մեր Առաջնորդները ուրիշ շատ պակասութեանց հետ յանկարծ [illegible] դառնում, այդ ինչո՞ւ, չը գիտեմ, զարմանալի են կարծում։ Միթէ ամէն օր ցամաք հաց, բակլայ, ցորենի ջուր (վրոշ), թանապուր և մածուն ուտողը յանկարծ կեանքի քաղցրութիւնները վայելելով ագահ ու որկրամոլ չի՞ դառնար։ Միթէ մարդկանց մի ծայրայեղութիւն դէպի միւսը չէ՞ առաջնորդել ամէն տեղ ու ամէն ժամանակ։

Չեմ կարող չը կրկնել այս տեղ էլ անցեալ յօդուածիս հետ, թէ մեր ձեռնհաս Առաջնորդների թիւը շատացնելու միակ զօրաւոր միջոցը քահանաների վիճակը բարեփոխելով նրանցից արժանաւոր առաջնորդացուներ պատրաստելը պիտի լինի։ Եթէ մենք բաւականանայինք նոյն իսկ մեր առձեռն եղած նուազ կարող քահանաներով, այսօր շատ և շատ երջանիկ պիտի լինէր մեր անմխիթար ժողովուրդը։

Միայն Վանի մէջ ես կարող եմ ցոյց տալ Տէր Դանիէլ, Տէր Մեսրոպ և Տէր Կարապետ հայրերը, որ հաւասարապէս օժտեալ են ժամանակիս պահանջների համեմատ ուսումով, խելքով, փորձառութեամբ, պարկեշտութեամբ ու եռանդոտ գործունէութեան տենչով։

Ուրախութեամբ լսեցի որ դրանցից Տէր Մեսրոպ Փափազեան՝ (որ այրի է) տեսնելով իր անցուկ պաշտօնի կաշկանդեցուցիչ կացութիւնը, որոշած է ճանապարհ ընկնել շուտով դէպի Կ. Պոլիս, ընդունել վարդապետական վեղար և ազատ ասպարէզի մէջ իր ուժերը բեղմնաւորելու համար՝ ձեռք ձգել մի պարապ առաջնորդական վիճակ։ Չեմ կարող չը փութալ Արեւելքի ընթերցողները յարգելի Հօր հետ ծանօթացնելու։

Արժ. Տ. Մեսրոպը մի վաթսունամեայ, բայց չափազանց առոյգ ու առողջ մարդ է։ Թէև բնիկ վանցի, իր գործունէութեան մեծ մասը նուիրած է օտարաբնակ Հայերի բարօրութեան։ Այդպէս իր երեսուն քահանայական տարիներից տասը Ռուսահայոց և տասը Պարսկահայոց մէջ է անցուցել։ Նրա քահանայական պաշտօնի հետ միշտ անբաժան են եղել կրթչական, տեսչական և մինչեւ իսկ թատրոնական աշխատութիւնները։ Ագուլիս, Դաւրէժ և Թէհրան քաղաքները այդ քահանայի նախաձեռնութեամբ և եռանդոտ մասնակցութեամբ միայն գաղափար ստացան (Հայերը) ու հիմնեցին իրենց անդրանիկ թատրոնները։

Տէր հայրը մասնաւոր խնամք է տարած մանաւանդ իգական սեռի կրթութեան համար, հիմնելով ամենուրեք, իր շնորհալի դստերց օգնութեամբ, օրիորդական կրթարաններ։ Պարսկաստանի մէջ նա եղել է միանգամայն և առաջնորդական փոխանորդ։

Իր սակաւաթիւ ազատ ժամերը տնտեսած է յօդուած գրական գործունէութեան, որի շնորհիւ նա մատակարարած է կարեւոր յօդուածներ «Արծուի Վասպուրականի»ին, «Հայկական Աշխարհ»ին, «Արարատ»ին և «Մեղու Հայաստանի»ին։ Հրատարակած է նոյնպէս քանի մի գրքոյկներ ի պէտս կրթարանական տղայոց։

Դաւրէժի ու Թէհրանի մէջ մեծ տենչ ունէր իր խմբագրած Ազգային Սահմանադրութիւնը գործ դնելու, որ ինչ ինչ խոչնդոտներով ի կատար չածուեցաւ դժբաղդաբար։

Տէր Մեսրոպի անկեղծ ժողովրդասիրութիւնը չէր կարող անտես առնուել իրեն վրայ հսկող պետերէն, որով նա արժանացաւ բազմիցս Գէորգ Դ. կաթողիկոսի, Գրիգորիս, Անդրէաս և Գրիգոր Արքեպիսկոպոսների (Պարսկաստանի և Հնդկաստանի Առաջնորդներ) օրհնութեան ու քաջալերութեան կոնդակների։ Հանգուցեալ կաթողիկոսը ի մէջ այլոց աւելացնում է. «Լուեալ զջրաջան և զհոգեսէր աշխատութեանց քոց յասպարիզի քահանայական պաշտաման և տեսեալ զգրասէր վաստակս յօդուածս Հայկական մամլոյ...»։ Այդ պաշտօնական թղթերի զօրութեամբ Մեսրոպ քահանան վայելում է այսօր Աւագ–քահանայութիւն, ոսկեզօծ խաչ, մանիշակագոյն փիլոն, առաքինութեան համբաւ և այլն։

Տա՛յ Աստուած որ յարգելի Մեսրոպ Փափազեան հայրը արժանավայել ընդունելութիւն և քաջալերութիւն գտնելով նոյնպէս Ամեն. Յարութիւն Պատրիարքից, խթան լինի ուրիշ շատ՝ դէթ խելօք, գործունեայ ու փորձառու այրիացեալ քահանաներին՝ վարդապետական [illegible] վեղարներով իրենց գլուխները պճնազարդելու։

ՏԻԳՐԱՆ ՓԻՐՈՒՄԵԱՆՑ

(*) Տե՛ս իմ «Առաջնորդական ճգնաժամ» յօդուածը, «Մշակ» շաբաթաթերթի 3768 թիւ։

ՄԱՀ ԶՕՐԱՎԱՐ ԿՐԱՆԴԻ

ՆԻՒ-ԵՕՐՔ, յուլիս 25

Զօր. Կրանդ մեռաւ։ Տասն և իններորդ դարու կենդանի դիւցազանց ամենէն նշանաւորը ոչ եւս է։ Այս ազգին Փրկիչը—որպէս լրագիրք կ'անուանեն զինքը այսօր—թողլով ի սուգ իւր ընտանիքն և իւր Հայրենիքը՝ որ դիւցազնի մը յիշատակը պատուէն, փոխեցաւ յանմահութիւն երէկ՝ առաւօտեան ժամ 8ին։

Կարելի չէ համառօտել նկարագրութիւն մը որ ամբողջ ութ մեծ երեսներ կը լեցնէ Նիւ–Եօրքի լրագրաց այս առաւօտեան թուոց մէջ և դեռ կատարեալ գաղափար մը տալ ջանալ այս մեծ անձին վերաբերեալ տեղեկութեանց, բայց պարտաւորեալ ենք հպատակիլ։ Լրագրոյ սահմանաւոր միջոցին մէջ և քանի որ դեռ թաղման հանդէսին բաւական օրեր կան, համառօտիւ մը իւր կեանքը և վերջին ամիսները յիշելով գոհանանք։

Զօր. Կրանդ իւր սերունդը կ'առնու բուն ամերիկացի ընտանիքէ մը որ գրեթէ հօն գաղթողներուն առաջիններէն է եղած։ Իւր մանկութիւնը, հայրը հարուստ չըլլալով, ուսում առնել կարելի եղած չէ իրեն մինչև 17 տարեկան ըլլալը, որ ատեն պաշտպանի մը ձեռամբ պարզ վարժարան մը մտած է, ուր մասնաւոր յառաջդիմութիւն չէ ցուցած բայց թուաբանութեան մէջ։ Նախ քան դպրոց մտնելը փայտ կը կտրէր իւր հօրը իբր օգնական ու այդ վաճառելով կ'ապրէին։ Դպրոցէն ելնելուն զինուորական ծառայութեան մէջ մտաւ և Մ. Նահանգաց Մէքսիքօի հետ ունեցած պատերազմին մէջ մինչև հարիւրապետութեան աստիճան առաւ. բայց այդ պատերազմէն վերջ, որ ատեն ամուսնացած ալ էր, իւր հրաժարականը պահանջելով դարձեալ ապրուստի միջոց մը գտնելու եռաց եղաւ։ Փայտ կտրելու հին արհեստը ձեռք առաւ կրկին և չի յաջողեցաւ. միջնորդութիւն ընել փորձեց, չի յաջողեցաւ, վերջապէս բազում տեսակ գործերու մէջ անյաջող ըլլալով աղքատութեամբ կ'ապրէր միշտ։ Երբ գերեաց դէմ պատերազմ հրատարակուելուն լուրը առաւ, ըսաւ. «Ես տէրութենէն ուսայ զինուորականութիւն և կը պարտիմ մաս մը եւս, թէեւ մասամբ հատուցում մը ընել Մէքսիքօյի պատերազմին մէջ։» Խումբ մը կամաւորներ հաւաքեց և գնաց իւր կողման զօրապետին որ ընդունեց զինք։ Զարմանալի յառաջութիւն մը ունէր պատերազմի միջոցին պաշարելու թնալու, ուստի տակաւ յառաջացաւ իւր աստիճանաց մէջ։ Երբ օր մը գունդ մը ունեցաւ իւր հրամանին ներքեւ 3000 զինուորէ բաղկացեալ, ուղղակի քալեց թշնամի 7000 զօրաց բանակի մը վրայ և ցրուեց զայնս յաղթականաւ։ Յաղթութիւնը ամեն ինչ կը գոցէ. ուստի առանց հրամանի այսպէս բան մը ընելուն համար պատժոյ չենթարկուելէ շատ աւելի եւս յառաջացաւ և վերջապէս օր մ'ալ ամբողջ բանակաց հրամանատարութիւնն իրեն յանձնուեցաւ։ Զօր. Լիի դէմ տարած յաղթութիւնն էր որ պատերազմին վերջ տալով զինքը դիւցազն և որ աւելին է այսօր Փրկիչ իւր Ազգին յորջորջեց։

Վերջապէս ինչպէս իւր իրաւունքն էր, նախագահ ընտրուեցաւ Միացեալ–Նահանգաց կրկին անգամ, և խօսք կար վերջին ընտրութեան ատեն եւս երրորդ անգամ զինքը ընտրելի ընել Նախագահութեան որ հակառակ է օրինաց։ Ինքն եւս պատրաստ էր ընդունիլ զայս ընտրելիութիւն, բայց դժբաղդաբար անցեալ տարի իւր ընկերութեան սնանկութիւնը պատճառ եղաւ ետ կենալու այդ նպատակէն։ Սնանկութենէն վերջ սկսաւ խիստ տկար զգալ զանձն, քանզի շատ զգածեալ էր այդ պատճառաւ։ Սկսաւ բժշկաց այցելութիւններ ընել, որք պատուիրեցին իրեն օրը միայն երեք սիկար և անոնց առաջին կէսերը միայն ծխել, մինչդեռ ինքը 15 սիկար (եւրոպական) կը ծխէր։ Պալար եղած էր կոկորդին մէջ ծխախոտին պատճառաւ, և տեսնելով որ մինչեւ իսկ երեք հատը գրգռում կը պատճառէ, կամովին ձգեց ծխելը բոլորովին։ Կարծուածին չափ վտանգաւոր չեղաւ այս յանկարծական փոփոխութիւնը։ Ակռային մէջ ցաւ մ'ունեցաւ, որուն առաջքը առնելու համար նոյն կողման ցաւող մի ակռան քաշել բաւական չըլլալով ամէնքն ալ հանուեցան և որով ծամելը անկարելի ըլլալուն հեղուկ կերակուր կ'ուտէր։ Սոսկ կուլեան պատճառած հիւանդութիւնը խիստ ծանրացաւ երբ հակառակ իւր համոզման տեսաւ որ Քոնկրէսին առաջարկած հանգստեան թոշակը չընդունուեցաւ։ Թէեւ արտաքին կերպով իւր յուզումը ծածկել ջանաց, բայց այնքան հիւանդացաւ որ բժիշկք ըսին թէ երեք ամիս չկրնար ապրիլ։ Նոյն միջոցին Քոնկրէսի մէջ կրկին անգամ առաջարկուելով նոյն խնդիր ընդունուեցաւ և երբ ինքը իմացաւ՝ թէեւ գոհ եղաւ, բայց ըսաւ թէ «Ես 30 օր եւս չեմ կրնար ապրիլ»։ Այս լուրն ազդած չափազանց ուրախութիւնն և շնորհաւորելու եկողներուն պատճառած յոգնութիւնը հիւանդութիւնը շատ աւելի սաստկացուց, և ինչպէս արդէն ժամանակին Արեւելքի մէջ հրատարակեալ նամակաւ մը բացատրած ենք, մահամերձ վիճակի մը մէջ էր, ուսկից ոչ նուազ քան հրաշիւք ազատեցաւ. կարծես ամբողջացնելու համար իւր գրքին երկրորդ հատորը։ Այդ գրքին առաջին հատորը արդէն ամբողջացած էր, իսկ երկրորդը դեռ չորրորդ մը չկայ աւարտելը։ Թէև սրբագրութիւնները կատարեալ չեն, բայց իւր որդիք եւս կարող պիտի ըլլան զայդ գործ տեսնել։ Այս գիրք իւր կենսագրութիւնն է իւր ձեռամբ գրուած, որով և փառահեղ, և որոյ միլիոնաւոր օրինակները պիտի վաճառին աստ և յԵւրոպա։ Արդէն այժմ մէկ միլիոնէ աւելի վաճառեալ է, դեռ գրքին լոյս տեսնելէ առնուազն երեք ամիս մնացած ըլլալով, որով այս գիրք իւր ընտանեաց ապագայն կ'ապահովէ։

Ամառանոց փոխադրուած էր Նահանգիս մէջ Մաունթ Մաք Կրէկօր կոչուած լեռան վրայ, ուր և մեռաւ։

Մահամերձ վիճակը արդէն քաջ ծանօթ ըլլալով քանի մը օր առաջ, երբ առաւօտուն յաւելուածի ձայները լսեցին, ամեն կողմէ գիտէին արդէն պարունակութիւնը.—«Զօր. Կրանդ մեռած է»։ Յաւելուածք սև շրջանակաւոր էին՝ ճակատը զօրապետին պատկերը և համառօտ մի կենսագրութեան հետ վերջին վայրկեանները, որ ատեն իւր սիրելի քարոզիչը քովը ծնրադրած իւր ընտանեաց և բժիշկին հետ կ'աղօթէր բարձրաձայն, որ զօրավարը «Յորդանանը այնպէս յաջողութեամբ անցնի որպէս անցաւ այս աշխարհի մէջ»։ Աղօթքին վերջանալուն զօրավարը «Ամէն» գոչեց։

Իւր մահէն օր մը առաջ հետևեալ ուղերձը դրկած էին իւր հին զօրականաց ժողովէն. «Ձեզ կը դրկենք ձեր հեռաւոր լերան վրայ գտնուած տունը մեր սրտագին ցաւակցութեամբ։ Ուրախութեամբ պիտի գայինք ձեզ օգնելու ինչպէս հին աւուրց մէջ, եթէ հրացան և գնտակ կարող ըլլային վանել այն թշնամին որ ձեր կոկորդին մէջ այնքան զօրաւոր կերպով զետեղեալ է։ Այլ միայն աղօթել կրնանք որպէս զի յաղթականաւ անցնիք ձեր ներկայ տառապանացմէ, կրթնելով Նորա վրայ, որ տուաւ ամեն մարդկային ցաւոց, և զի արժանանայք ընդունիլ հրաման Գերագոյն Հրամանատարէն կամ մահուան և կամ կենաց»։

Ի լուր իւր մահուան բազում մասնաւորաց շէնքերու վրայ դրօշակներ սկսան ծածանիլ կիսակայմ և կարելի եղածին չափ արագ ամեն մեծ շէնքեր սկսան սուգ մտնել իրենց սիւները եւ. սեւ ու ճերմակ զգեստաւորելով։ Քաղաքական ամեն շէնքեր կիսակայմ պարզեցին դրօշակները երկրին ամեն կողմը։

Հեռագիրք սկսան տեղալ զօրապետին տունը իւր ընտանեաց, Նախագահէն սկսեալ ամեն բարձրաստիճան անձինք և քաղաքացիք կը փութային իրենց ցաւակցութիւնը յայտնել մեռելոյն ազգականաց։

Նախագահը յայտարարութեամբ մը յայտնեց ժողովրդեան թէ մեծ զօրապետը մեռած էր և թէ ամեն քաղաքական շէնքեր սուգ պիտի մտնէին երեսուն օր ի պատիւ հանգուցելոյն և թէ թաղման օրը նկատուի պիտի իբր կիրակի օր և գործերը դադրելու են։ Այս անշուշտ խիստ մեծ պատիւ մ'էր։ Պ. Կլաւելենտ երբ իմացաւ, ինչպէս Նաև Ճօն Պրայթ, շատ ցաւեցաւ և ըսաւ թէ ինք աւելի լաւ կրնայ բացատրել իւր ցաւը գրչով քան խօսքով և ցաւակցական գիր մը գրեց առ ընտանիքն զօրավարին։

Քաղաքը և երկիրը ամբողջապէս յուղեալ է այսօր, ամեն մասնաւորաց և հասարակաց շէնքեր ի սուգ կը մտնեն և սգոյ լաթ գտնել բաւական կը դժուարանայ։

Ապստամբութեան վերաբերող հարաւային թերթեր այսօր խիստ սիրալիր յօդուածներ կը հրատարակեն ըսելով թէ եթէ քանի մը տարի առաջ մեռնէր զօրավար Կրանդ, այս կողմէն այնքան ցաւակցութիւն յայտնելու չէր իրեն համար. այլ այսօր այս կողմը եւս նոյնքան կ'ողբայ իւր կորուստը որպէս նոյն կողմը որ յաղթ հանդիսացաւ իւր վարած պատերազմով։

Զմռսեալ մարմինը Նիւ Եօրք պիտի փոխադրուի և երկու օրէն ի տես պիտի դրուի ժողովրդեան, հաւանականաբար քաղաքապետութեան շէնքին մէջ։ Թաղման վայրը դեռ որոշուած է։ Լրագիր մը կ'ըսէ թէ Միացեալ Նահանգաց մէկ կողմէն մինչեւ միւս կողմը իւր գերեզմանն է, և արդարեւ այնպէս ալ է։

ՀԱՅԸ

ՇԱՀԱԿՑԱԿԱՆ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅՈՑ-ՄԻԱՑԵԱԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ՁԵՌԱՄԲ

ԵՆԻ-ԳԱՓՈՒԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻ

Մինչեւ հիմայ ամէն ոք որ ամսական վճարէր առ նուազն 1 ղրուշ, անդամ կ'ընդունուէր Հայոց-Միացեալ ընկերութեանց։ Ենի-Գափուի Մասնաճիւղս, հաւանութեամբ և արտօնութեամբ կեդրոնական Տնօրէն ժողովոյ, նոր հիման մը վրայ Միացեալ ընկերութեանց շահակցական բաժանորդագրութիւն մը բացած է որուն անդամակցելու համար ամէն ոք պարտի վճարել ամսական մէկ բաժնի համար 5 ղրուշ, բայց փոխարէն ստանալու հաւանականութեամբ պարգեւ մը։

Այսու նպաստած լինելով գաւառացի եղբարց ձրիապէս դաստիարակման վեհ գործոյն, միանգամայն դրամ մ'ալ շահելու բաղդ մը պիտի ունենայ։

Հարկ չենք համարիր հոս երկարօրէն խօսիլ սրբազան նպատակին վրայ Միացեալ ընկերութեանց որք անհակառակելի իրաւունք ունին ամէն Հայու համակրութեան և աջակցութեան։

Ամէն ոք պիտի փափագի մասնակցիլ այս բաժանորդագրութեան։

Թէ անոնք որք կ'ուզեն քաջալերել Միացեալ ընկերութիւններն, որովհետեւ շահու բաղդ մ'ալ պիտի ունենան.

Եւ թէ անոնք որք միայն շահ մը պիտի ակնկալեն, որովհետեւ այսու միանգամայն նպաստած պիտի լինին մարդասիրական վսեմ գործի մը։

ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԿԱՆՈՆԱԳԻՐ

1. Հայոց Միացեալ ընկերութեանց Ենի-Գափուի Մասնաճիւղին ձեռամբ շահակցական բաժանորդագրութիւն մը բացուած է որուն կրնայ մասնակցիլ ամէն ոք։

2. Առայժմ որոշուած է միայն 360 բաժին հանել շրջաբերութեան՝ իւրաքանչիւրին գինն լինելով 30 ղրշ. զոր կարելի է հատուցանել 6 անգամէն, ամսական 5 ղրշի մասնակի վճարումներով։

3. Այսպիսով 6 ամսուան մէջ հաւաքելի գումարն պիտի լինի 100 ոսկի օսմանեան՝ որ հետեւեալ կերպով պիտի բաշխուի ընկերութեան և բաժանորդաց մէջ։

Ա. Գումարին կէսն 50 ոսկի պիտի յանձնուի Միացեալ ընկերութեանց։

Բ. 12 ոսկի պիտի գործածուի իբրեւ զեղչ վաճառողաց և այլեւայլ ծախք։

Գ. 38 ոսկին պիտի բաշխուի բաժանորդաց մէջ հետեւեալ կերպիւ

1	Թիւ	պիտի շահի	Լ. Օ.	10	—10
2	Թիւեր	» շահին	» »	5	էն—10
2	»	» »	» »	2 1/2	» — 5
2	»	» »	» »	1 1/2	» — 3
5	»	» »	» »	1	» — 5
18	»	» »	ղրշ.	30	» — 5
30					Լ. Օ. 38

4. Պարգեւները պիտի յանձնուին ամէն 6 ամիսն անգամ մը Յունվարի և Յուլիսի առաջին կիրակիները, սկսելով յառաջիկայ 1886 ի Յունվարէն։

5. Բաժանորդագրութիւնը բացուած է 1885 Յուլիս 1 էն։

6. Իւրաքանչիւր բաժին պիտի կրէ թիւ մը որ կը ցուցնէ իւր դասը (Serie) և կը բաղկանայ 6 տոմսերէ հետեւեալ կերպիւ։

Ա.	տոմս	(ա. ամսական վճարում)	5 ղրշ.
Բ.	»	(բ. » »)	10 »
Գ.	»	(գ. » »)	15 »
Դ.	»	(դ. » »)	20 »
Ե.	»	(ե. » »)	25 »
Զ.	»	(զ. » »)	30 »

7. Բաժանորդ մը նոր տոմս մը գնելու համար պարտի տալ նախորդ տոմսը և 5 ղրշ. Եթէ չկարենայ նախորդը ներկայացնել պիտի ստիպուի ամբողջ արժէքը վճարել։

8. Պարգեւներու բաշխման թուականներէն 15 օր յառաջ (այսինքն մինչ Յունիս և Դեկտեմբեր ամսոյ 15 ն) ամէն բաժանորդ պարտի իւր վճարումներն ամբողջացուցած լինիլ։ Սոյն թուականներէն յետոյ Մասնաճիւղս իրաւունք պիտի ունենայ մնացեալ տոմսերը վաճառել ուրիշի մը և այս պարագային մէջ առաջին տոմսերը գնողը իրաւունք չպիտի ունենայ բան մը պահանջել և իւր նախապէս վճարածը Մասնաճիւղիս պահեստի դրամին վրայ պիտի յաւելնայ։

9. Չվճարուած բաժիններն ընկերութեան պիտի մնան, որով այդ թիւերուն վիճակեալ պարգեւներն եւս ընկերութիւնը պիտի ստանայ։

Ի դիմաց Հայոց Միաց. Ընկերութեանց
Ենի-Գափուի Մասնաճիւղի
Ատենադպիր Ատենապետ
Յ. Թ. ԱՐԱՄԵԱՆ Մ. ՆՐՊԱՏՈՒՆԿԵԱՆ
30 Յունիս 1885
Ենի-Գափու

ԾԱՆ. Տոմսերը պիտի վաճառին Պոլիս. Պահճէ Գափու Համիտիյէ ճատտէսի թիւ 34 Յ. Արամեան և ընկ. գրատունը.

Ղալաթիա Գոմիսիոն խանի տակ Գամոնտօ Պանքայի դիմաց թիւ 26 Ե. Վրդր և ընկ. թղթավաճառանոցն.

Ենի-Գափու երկաթուղւոյ կայարանի մօտ մանրավաճառ ծխավաճառ Յարութիւն աղայի խանութն։

Կը խնդրուի յարգոյ բաժանորդներէն լաւ ուշադրութիւն ընել որ տոմսերը իրենց ներկայութեան կտրուին վաճառողաց կողմանէ։

ՇԱԲԱԹ առաւօտ, ժամը 2ին միջոցները Թիւնէլին Բերայի կայարանին մէջ տետրակներու ծրար մը մոռցուած է։ Կը խնդրուի որ ծրարը գտնողը Լրագրոյս խմբագրատունը բերէ փոխարէն վարձատրութիւն մ'ստանալու համար։

ԱԶԴ

Կ. Պոլսոյ առաջնակարգ վարժարանաց միոյն համար հայերէն և փրանսերէն լեզուաց հմուտ դաստիարակուհւոյ մը պէտք լինելով՝ փափաքողք կը հրաւիրուին դիմել լրագրոյս տնօրէնութեան։

4—5

ԱԶԴ

Յառաջիկայ ուրբաթ օր պիտի կատարուի 1881ի 3 առ % Սերպիական Փոխառութեան արժէթղթոց վիճակահանութիւնը։

Պիտի շահին 150 թիւեր։

Առաջին պարգեւն է 100,000 Փրանք։

Գին մէկ ամբողջ տոմսակի 20 Փրանք, որ կրնայ շահիլ 4000 օսմ. ոսկի։

Գին կէս տոմսակի 10 Փրանք, որ կրնայ շահիլ 2000 օսմ. ոսկի։

Գին քառորդ տոմսակի 5 Փրանք, որ կրնայ շահիլ 1000 օսմ. ոսկի։

Տոմսակները կը վաճառին մինչեւ վիճակահանութեան օրը

Ժ. Տ. Ծանէթօի քով,
Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, Քոմիսիոն խան Թ. 18

ԱԶԴ

ԲՈՊԵՐԴԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Բոպերդեան Վարժարանի յառաջիկայ տարեշրջանը պիտի սկսի Երեքշաբթի Սեպտեմբեր 15, բստ Եւրոպացւոց։

12—2

ԷՎԳԱՖԸ ՀԻՒՄԱՅՈՒՆ

Էվգաֆը Հիւմայուն վարիտաթը ռուզնամէջէ խուտէսի մահլուլաթ չիւպէսինտէ պէհէր կիւն միւզայէտէյէ իճրա օլունմագտա օլան աթիւզզիքր մահլուլաթըն մուայէնէն օլան 4 հաֆթա միւտտէթի իլանընտան ցընճի հաֆթասը օլան 1301 սենէսի Թէմմուզունըն 29ընճը բազար էրթէսի կիւնինտէն իթիպարէն պոհոքուլուն պէշինճի բազար էրթէսի կիւնինէ գատար թալիպ օլանլարըն գըյմէթի մուհամմէնէսինին էօշրինէ միւսավի թէմինաթ աքչէսիլէ պէրապէր իտարէի մէզքիւրէյէ միւրաճաաթ իթմէլէրի լազըմ կէլիր պէտէլը մուաճճէլէյէ մահսուպէն սուրէթ վէ սէրկի գապուլ օլունմայաճաղը ցինճի էքֆա օլարագ պէյան վէ իլան օլունուր։

• 8750 · 34 · 32 · 38 · 36 · —Սուլթան Ահմէտ գուրպինտէ Այասօֆիաի սաղիր մահալլէսինտէ վէ Քիւչիւք Այասօֆիա ճատտէսինտէ Թէրպիէն 114 մէթրօ արսատէ 7 օտա վէ 2 սոֆա վէ 2 գույու վէ 15 մէթրօ պաղչէ յի միւշթէմիլ պիրի 100 վէ տիկէրի 120 ղրշ. քի ճէման 220 ղրշ. քիրալը 2 պապ մէնզիլ վէ Թանթընտա չէհրի 30 ղրշ. քիրալը 2 տիւքքեանը միւշթէմիլ ախչապ 2 պապ մէնզիլ իլէ Թանթընտա վագը տէքքէքէթինին նըսըֆ հիսսէլէրի։

• 6000 · 12 · —Իւսքիւտարտա Իհսանիյէ մահալլէսինտէ Ագիզլէ ճատտէսինտէ Թէրպիէն 40 մէթրօ արսատէ 2 օտա վէ 1 սոֆա վէ 40 մէթրօ պաղչէ յի միւշթէմիլ ախչապ 1 պապ մէնզիլ։

• 4000 · 26 · 24 · — Գասըմ փաշատա Ճամիի քէպիր մահալլէսինտէ Չէօքմէլէր սօգաղընտա Թէրպիէն 129 մէթրօ արսատէ մէյանի ֆէվգինտէ 2 օտայը միւշթէմիլ ախչապ 1 պապ մէնզիլ վէ Թանթընտա վագը տիւքքեանըն 5 հիսսէտէն 1 հիսսէսի։

• 1500 · 105 · —Գասըմ փաշատա Ճամիի քէպիր մահալլէսինտէ Թէրսանէ գարուսը ճատտէսինտէ Թէրպիէն 15 մէթրօ արսատէ չէհրի 30 ղրշ. քիրալը ախչապ 1 պապ Թէրզի տիւքքեանըն 4 հիսսէտէն 3 հիսսէսի։

• 2000 · 18 · —Գասըմ փաշատա Ճամիի քէպիր մահալլէսինտէ Տէփպուղխանէ սօգաղընտա Թէրպիէն 56 մէթրօ արսատէ չէհրի 20 ղրշ. քիրալը ախչապ 1 պապ բաշմաքճը տիւքքեանըն նըսըֆ հիսսէսի։

• 2000 · 13 · —Գասըմ փաշատա Ճամիի

քէօփրի մահալլէսինտէ Թէրսանէ գաբուսու ճատտէսինտէ Թէրպիէն 40 մէթրօ արսատէ քեարկիր 1 պապ աչճը տիւքքեանընըն միւլք մա կէտիւք նըսֆ հիսսէսի ։

· 10,000 · 26 · —Պալաթ գուրպինտէ Հըլըր չավուշ մահալլէսինտէ վէ Հըլըր չավուշ ճամիի չէրիֆի սօգաղընտա Թէրպիէն 91 մէթրօ արսատէ 7 օտա վէ 2 սոֆա վէ 1 գույու վէ պիր մըգտար աչըգլըգը միւշթէմիլ չէհրի 300 ղրշ՝ քիրալը քեարկիր պիր պապ եահուտխանէնին նըսֆ հիսսէսի ։

· 2500 · 503 · —Համամ գաբուսընտա Սարը Թիմուր մահալլէսինտէ Գարանը տագիգ ճատտէսինտէ Թէրպիէն 40 մէթրօ արսատէ Փէվգինտէ 1 օտայը միւշթէմիլ չէհրի 150 ղրուշ քիրալը մուգատտէմա պէրպէր վէ էլեէվմ պիր պապ պազալ տիւքքեանը կէօրիւլիւէ գահըրըստա Գալայ ըէմին վագըֆընտան մուայէն մահալին 120 սէհիմտէն 15 սէհիմ հիսսէսիյլէ միւլքինին սիւլիւս հիսսէսի ։

· 7000 · 3 · —Զարչու քէպիրտէ Գօլթուգ սօգաղընտա Թէրպիէն 4 մէթրօ արսատէ չէհրի 50 ղրուշ քիրալը քեարկիր պիր պապ պարչանը տիւքքեանը կէտիկին պիւթիւնի ։

2000 · 36 · — Այազմա գաբուսունտա Սարը Թիմուր մահալլէսինտէ Գըզըլ չէշմէսի ճատտէսինտէ Թէրպիէն 17 մէթրօ արսատէ չէհրի 50 ղրուշ քիրալը պիր պապ սառաճ ըը տիւքքեանընըն նըսֆ հիսսէսի ։

500 · 15 · —Էյուպտէ Տավուտ աղա մահալլէսինտէ Օտալըր սօգաղընտա Թէրպիէն 62 մէթրօ պիր գըթա մէնզիլ արսասընըն պիւթիւնի ։

4000 · 23 · — Զարշու քէպիրտէ Քէպէճի խանընտա խան աէրուսինտէ իւսթ գաթտա Թէրպիէն 22 մէթրօ արսատէ չէհրի 30 ղրուշ քիրալը քեարկիր պիր պապ օտանըն պիւթիւնի ։

1650 · 49 · —Պաղչէ գաբուսունտա Խէվաճա բաշա մահալլէսինտէ Խէվաճա բաշա ճատտէսինտէ Թէրպիէն 60 մէթրօ արսատէ Փէվգինտէ 2 օտայը միւշթէմիլ չէհրի 160 ղրշ՝ քիրալը 1 պապ քէօմիւրճիւ տիւքքեանընըն 120 սէհիմտէն 13 սէհմ 1 բուլ հիսսէսի ։

· 2000 · 38 · —Տավուտ բաշատա Տավուտ բաշա մահալլէսինտէ Էթ-էէմէզ Թէքքէսի սօգաղընտա Թէրպիէն 25 մէթրօ արսատէ Փէվգինտէ 1 օտայը վէ 1 գույույու վէ 100 մէթրօ պաղչէյի միւշթէմիլ ախշապ 1 պապ մէնզիլ ։

· 1335 · 16 · —Գալաթատա Ճամիի ճէտիտ մահալլէսինտէ Գույումճու սօգաղընտա Թէրպիէն 7 մէթրօ արսատէ չէհրի 50 ղրշ՝ քիրալը քեարկիր 1 պապ գույումճու տիւքքեանընըն 6 հիսսէտէն 1 հիսսէսի ։

· 3000 · 23 · —Գալաթատա Շէհիտ Մէհէմմէտ բաշա մահալլէսինտէ Գալաֆաթ մէյտանը ճատտէսինտէ Թէրպիէն 45 մէթրօ արսատէ չէհրի 60 ղրշ՝ քիրալը քեարկիր 1 պապ Թիմուրճը մաղազասընըն նըսֆ հիսսէսի ։

---

(1) Ճիւմլէլէրին պաշլարընտաքի հիզատա պուլունան րագգամլար մահլիլանըթ նումէրօլարընը, իքինճի հիզատաքիլէր գըյմէթը մուխամմէնէլէրի, վէ իւչիւնճիւ հիզատաքիլէր՝ պէտէլը միւզայէտէլէրինի պիլտիրմէքտէ տիրլէր ։

ԻԼԱՆ

ՕՐՄԱՆ ՎԷ ՄԷԱՏԻՆ ՄԷՃԼԻՍԻ

Լազիստան սանճաղընա թապի Արխօյ նահիյէսի միրի օրմանլարընտան գաթ իտիլմէք վէ պէտէլի հիյնը իճալէտէ լիրասի օսմանի եիւզ ղրուշ հիսապը իլէ բէշյիւզ իթա օլունմագ իւզրէ իւչէր եիւզ գանթարտան ճէման ալթը եիւզ գանթարը ճէտիտ չիմչիրին պէհէր գանթարը պէշ ղրուշտա մահալլի Թալիպի իւզէրինտէ օլտուղունտան, զամմըյլա Թալիպ օլանլարըն Թարիխը իլանտէն իւթիպարէն եիրմի պէշ կիւնէ գատար տէ-օզիթօլարը իլէ պէրապէր Տէրսաատէթտէ Օրման վէ Մէատին մէճլիսինէ վէ մահալինտէ Թրապիզօն Օրման միւֆէթթիշլիկինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր ։

30 Թէմմուզ 1031

ԻԼԱՆ

ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱՅԻ ՇԱՀԱՆԷ

Հուսուսաթ անպարընըն պիր սէնէլիք խտարէսի իչիւն մէյտանէ օլան խուլաֆ իլէ սամանըն գարարը գաթիսի աղօսթոսը բուլմինին պէչինճի բազար իրթէսի կիւնիւ վէրիլէճէյինտէն, Թալիպ օլանլարըն եէվմը մէզքիւրտէ սաաթ նիհայէթ տօգուզա գատար Խազինէի խասսայի Շահանէտէ պուլունմալարը իլան օլունուր ։

30 Թէմմուզ 1301

1—3

ԻԼԱՆ

ԽԱԶԻՆԷԻ ՃԷԼԻԼԷԻ ՄԱԼԻՅԷ

Մալիյէ Խազինէի ճէլիլէսինտէ մագթու օլարագ մէվճուտ պուլունան պիր միլիօն սէքիզ եիւզ էլլի պին ճէտիտ աւրէհէմ ալթըըգ վէ եիւզ էլլի պին աւրէհէմ միգտարը պէշլիք վէ մէթալիկին աղօսթօսըն պէշինճի կիւնիւ սաաթ տօգուզա գատար խազինէէ միւզայէտէսի պիլ իճրա Թէգարրուր իտէճէք փիյաթը իւզէրինէ ֆիրուխթ օլունաճաղընտան, Թալիպ օլանլարըն վէ չէրայիթի անլամագ իսթէյէնլէրին քէֆիլլէրիյլէ վէ եախօտ տէբօզիթօ աքչէլէրիյլէ պէրապէր վագթը մուայէնինէ գատար Խազինէի ումումիյէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր ։

27 Թէմմուզ 1301

3—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Ճէնուպ ճէպհաքաքի միւլիւքիանէ լուզում օլան մուայէնաթ իչիւն եըղաթ անպարընա միւպայաա օլունաճագ էլլէլէ իլան գըլընան պէշ եիւզ պին գըյէյի ճէտիտ սիպիր խաղընըն չէրայիթի մուգարրէրէսի վէճհ իլէ պէհէր գըյէսի ճէտիտ սէքիզ պուչուք ղուրուշա Թալիպի եօհտէսինտէ օլուպ իչպու Թէմմուզը բուլմինին օթուզպիրինճի չարշէնպէ կիւնիւ գարարը գաթիսի վէրիլէճէկինտէն վէ աղօսթօսը բուլմինին պիրինճի փէնչշէնպէ կիւնիւ տախի Թէգարրիւր իտէն փիյաթ իւզէրինէ իհալէ գըլընաճաղընտան Թալիպ օլանլարըն մագամը սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տայրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր ։

3—3

29 Թէմմուզ 1301

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Ագ մազը, գըյէսի ճէտիտ պին. — պէհէր գըյէսի ճէտիտի ղուրուշ պէչ.

Պանտօն Թէնէքէսինտէն մամուլ մաթարա, ատէտ օն պին. — պէհէր ատէտի ղուրուշ իւչ պուչուք.

Պէյքօզ տապախանէսի իլէ Նիզամիյէ Սէրաճխանէ անպարընա իթխալ օլունան նիւմունէլէրինէ վէ չուրութը մուգարրէրէսինէ Թէվֆիգէն միւպայաա օլունմագ իւզրէ մէզգիւր միւնագասայա գօնուլան պալատէ մուգագգամ իւքի գալէմ մազը իլէ մաթարա փիյաթը մուգագգամալէրի իլէ Թալիպլէրի էօհտէսինտէ օլուպ աղօսթօսը բուլմինին պէչինճի փազար իրթէսի կիւնիւնէ գատար պէհէր կիւն միւնագասայէ պիլ-Թէգարրիւր իտէճէկինտէն իհալէ Թալիպ վէ ալթընճը սալը կիւնիւ եիւգտէ պէհէր Թէնզիլինէ բագիլ պուլունանլարըն մագամը սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տայրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր ։

3—3

29 Թէմմուզ 1301

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Տէրսաատէթտէ պուլունան սիւվարի վէ Թօփճը ալայլարը վէ խըտէմաթը սաիրէի ասքէրիյէ իչիւն հայվան միւպայաա օլունաճաղընտան հէտիյէսի կէնճ վէ տիւճ հայվանը օլուպ տէ սաթմագ իսթէյէնլէրին հայվանլարընը ճումաա իրթէսի վէ բազար իրթէսի վէ բէնչշէնպէ կիւնլէրի Պահէգաբուտա մուսաֆիրխանէի ասքէրիտէ միւթէշէքքիլ գօմիսյօնը մախսուսընա կէթիրմէլէրի իլան օլունուր ։

29 Թէմմուզ 1301

3—3

Marque de Fabrique.

"ԿՈՒՏՐՈՆ ՎԷՐՆ"

ՎԱՐՁԱՏՐԵԱԼ ՇՔԱՆՇԱՆՈՎ

Ամսթէրտամի 1883ի աշխարհահանդէսին մէջ

մինչև պարունակելով ջրոյ մէջ կատարելապէս լուծելի խայծղանը (գաթրան)

ՄԻԱԿ ՃՇՄԱՐԻՏ ՄՈՒՋՆ

Այս բաղդրութիւն ունի խայծղանի ԲՈԼՈՐ ԲՈՒԺԻՉ յատկութիւնները, մինչդեռ խայծղանի ՄԻՒՍ պատրաստութիւնք միայն անոր համն և հոտն ունին։ «ԿՈՒՏՐՈՆ ՎԷՐՆ»ի մէկ չափն կը պարունակէ քափսիւլի մը բուժիչ սկզբունքները։ Բայց կարելի է օրը 20 չափ «ԿՈՒՏՐՈՆ ՎԷՐՆ» առնուլ առանց բնաւ վնասուելու, մինչդեռ խայծղանի քսան քափսիւլ աղեաց վտանգաւոր բորբոքում առաջ կը բերեն։

ԽԱՅԾՂԱՆԻՆ ԻՍ ԹԵՐԻ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐԷՆ ԱՆՀՈՒՆԱՊԷՍ ԱՒԵԼԻ ԱԶԴՈՒ ԵՒ ՆԵՐԵՓՊԱՏԻԿ ԱԺԱՆ, «ԿՈՒՏՐՈՆ ՎԷՐՆ»ի հեղուկը շիշով կը ծախուի 1·50 Ֆրանքի՝ 20 լիտր խայծղանի ջրի համար։ Իսկ 0·10 պատրաստուած շաքարանուշէն 100 հատ պարունակող շիշը 2·50 Ֆրանքի կը ծախուի։

Ընդհանուր մթերանոցապետ

Ժ. ԱԼԻԲՐԱՆՏԻ

Դեղարան Տէլլա-Սուտա

169—Մեծ փողոց Բերայի—169

Կ. Պոլիս

ՄԱԶԻ ՆԵՐԿ

Լաւագոյն տեսակը կը ծախուի Ս. Մ. Մինասեան եւ ընկերաց Ամերիկեան վաճառատան մէջ ի Ղալաթիա Բէրչէմպէ բազարի մօտ Եէնի ճամիի դրան կից։

Վերոյիշեալ ներկի գործածութեան եղանակը շատ դիւրին, արդիւնքը վայրկենական ու խիստ գոհացուցիչ եւ գոյնը միանգամայն ու բոլորովին բնական է։ Գնողները կը վկայեն թէ ուրիշ ներկերու անմաքրութենէն ու ոմանց իսկ գարշելի հոտէն ձանձրացած ըլլալով, սկսած են գործածել այս ներկը որով շատ գոհ եղած ու նեղութենէ ազատած են, ուստի ոչ մէկ ներկ սոյն պատուականութեանը կը հաւասարի։ Ներկի կարողութիւն ունեցողները թող հաճին փորձել։ Կը ներկէ սեւ կամ շագանակագոյն, մորթը չաղտոտեր ու ճկատակար նիւթը չպարունակեր։

ԺԷՐՈՏԷԼԻ ԲԱՍԹԻՅԼՆԵՐԸ

ՆՈՐՎԷԿԻՈՅ ՄԱՔՈՒՐ ԽԱՅԾՂԱՆՈՎ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ

ՇՆՉՈՒԵԼՈՎ ԵՒ ՈՒՏՈՒԵԼՈՎ Կ'ՆԵՐԳՈՐԾԵՆ

ԸՆԴԴԷՄ

ՀԱՐԲՈՒԽԻ, ՊՐՈՆՇԻԹԻ, ԴՈՒՄԻ, ՇՆՉԱՐԳԵԼՈՒԹԵԱՆ, ՁԱՅՆԻ ԿԵՐԿԵՐՄԱՆ, ԽՈՒՁԱԿԱՏԱՊԻ

Մեծապէս նախընտրելի են Քաբսիւլներէն եւ շաքարահատներէն, որք կը բռնաւորեն ստամոքսն առանց ազդելու շնչառութեան խողովակաց վրայ։

ԺԷՐՈՏԷԼԻ ԲԱՍԹԻՅԼՆԵՐՆ ԷՆ

ԽԱՅԾՂԱՆԻ ՄԻԱԿ ԲԱՍԹԻՅԼՆԵՐՆ

Վարձատրեալ Փարիզու 1878 Տիեզերական Ցուցահանդէսի կողմէ։ Նախարարական որոշմամբ եւ ըստ խորհրդոյ Առողջապահական ժողովոյ, փորձերու ենթարկուած են եւ Ռուսիոյ մէջ թոյլատրեալ կայսերական կառավարութեան կողմէ, ըստ հաւանութեան կայսերական բժշկական խորհրդոյ։

Իւրաքանչիւր տուփ կը պարունակէ 70 բաստիյլ

[illegible]

Ա. ԺԷՐՈՏԷԼ

Դեղագործ ի Սէնդ-Մէնհուլ (Մարն)

(Պահանջել Գործարանի կնիքն)

Այս Բաստիյլները ծծելու միջոցին, շնչուած օդը կ'առնու խայծղանին շոգիներն զորս ուղղակի կը տանի հիւանդութեան տեղը։ Ներգործման այս մասնաւոր եղանակին եւ միանգամայն իրենց բաղդրութեան պատճառաւ է որ այդ Բաստիյլներն այնքան ազդու են այն ամեն հիւանդութեանց մէջ, որոց համար խորհուրդ կը տրուի խայծղան գործածել։

Յոյժ օգտակար են ծխողներու, այն անձանց որք կը յոգնեցնեն իրենց ձայնը եւ անոնց որք իրենց աշխատութեանց մէջ գրգռիչ շոգիներ կամ փոշիներ շնչելու ենթարկեալ են։—Ֆրանսայի եւ օտար երկրաց մէջ, այս Բաստիյլներու անհուն յաջողութիւնը կը հաստատէ իրենց անժխտելի գերազանցութիւնը։

Գլխաւոր կեդրոնատեղին է Դեղագործական Մթերանոցն, Ղալաթիոյ մեծ փողոց, թիւ 35։ Կը ծախուի ամեն գլխաւոր դեղավաճառաց քով։

ՕՍՊՕՐՆԻ ՅՈՐԵՆ ՀՆՁՈՂ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՄԵՔԵՆԱՅՆ

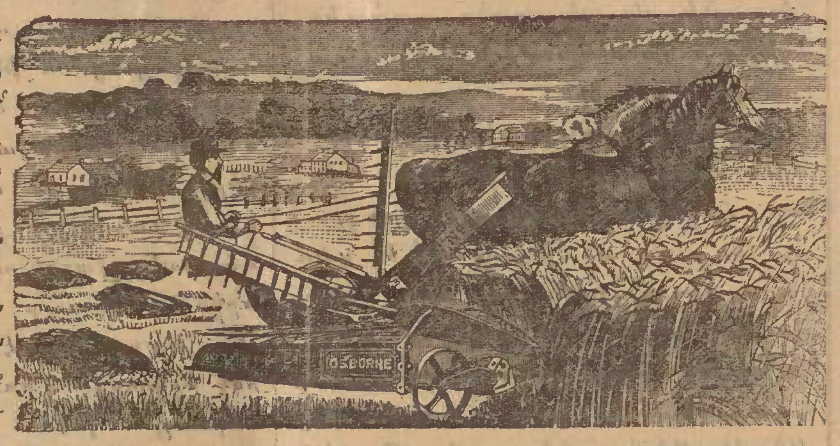

Օրը 88,000 քառակուսի կանգուն, այսինքն 55 դէօնիւմ կը հնձէ, ծանրութիւնն է 280 օխայ։ Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել առ ընդհանուր գործակատար Մկրտիչ և Յովհաննէս Մուրատեան եղբարք Կալաթա Եօրկանճըլար ճատտէսի թիւ 70 և Պոլիս, Ֆինճանճըլար Եօգուշը, Նուսուֆեան խանի դիմաց թիւ 22։

ԽԱՐԻՍԽ

ԿԵՆԱՑ ԵՒ ԵԿԱՄՏԻՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

Ի ՎԻԷՆՆԱ. Հաստատեալ 1858ին

1883 Դեկտեմբեր 31ին երաշխաւորեալ հասոյթն էր · 80,711,893·45 Ֆրանք։

Ապահովագրել տուող անձինք մահուան պարագային մէջ տարեկան բաժիններէն % 25 շահ կ'ընեն։

Ապահովագրել տուող անձինք կենաց պարագային մէջ ապահովագրեալ դրամագլուխներէն մինչև 41 ½ % շահ կ'ընեն։

ԽԱՐԻՍԽ ընկերութեան կատարած գլխաւոր գործողութիւնք են.

Ա. Ապահովագրութիւն մահուան պարագային մէջ։ Օրինակ.

35 տարեկան անձ մը 286 Ֆրանքի տարեկան բաժին մը կը վճարէ իր ժառանգորդաց ապահովելու համար 10,000 Ֆրանքի դրամագլուխ մը, վճարելի իր մահուանէն յետոյ և որ իրեն իրաւունք կու տայ շահուց մասնակցիլ իր ապրած միջոցին։

Բ. Ապահովագրութիւն կենաց պարագային մէջ (Օժիտք)։ Օրինակ.

Մէկ տարեկան եղած միջոցին ապահովագրեալ տղայ մը քսան տարի յետոյ 10,000 Ֆրանքի դրամագլուխ մը պիտի ստանայ. սակէ զատ, պիտի մասնակցի Ընկերութեան 85 % շահուց՝ 298·30 Ֆրանք տարեկան բաժնոյն փոխարէն։

Վերոյիշեալ վճարելի կրկին ապահովութեան բաժինն է տարին 116·19 Ֆրանք։

Թուրքիոյ համար ընդհանուր Ներկայացուցիչ

ՄՈՐԻՍ ՊԵՐՔՃԻ

Գրասենեակք, Ղալաթիա, Վոյվոտա փողոց, թիւ 29, Գերմանական Թղթատան վրայ։

Ընկերութեան ներկայացուցիչն է Ս. ԱՏԼԷՐ

ՋՐԻ ԿԱՆՈՆԱԳԻՐ ԱՄԵՆ ԼԵԶՈՒԱՒ

ԼՈԹՐԸՆ ԵՒ ՋԻՄՆԷԼ

ՄԹԵՐԱՆՈՑ ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵԱՑ

ԲԻՒՐՔՃԻ ԳԱՊՈՒՍԸ, ՂԱԼԱԹԻԱ

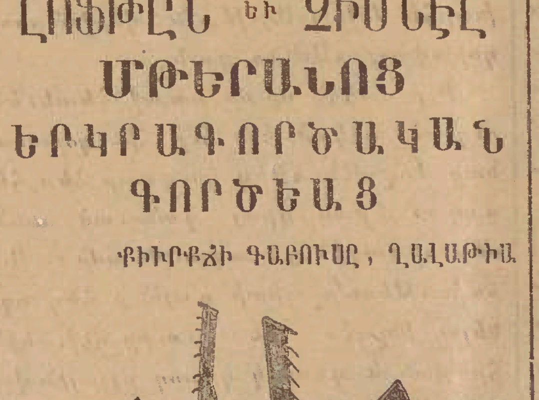

«ՕՐԻԱՆ» Մակնուանեալ հնձող մեքենայն երկու ձիով կը քաշուի և կը կապէ 300 օխա։

ԳԻՆ՝ 35 ՕՍՄ. ՈՍԿԻ Է

Մեքենային կատարելագործութիւնք երաշխաւորեալ է։ Գնողը երբ գոհ չըլլայ, կրնայ ետ առնուլ իր ստակն։

502

ՄԻՋԱՏՈՒԱՊԱՆ ՃՇՄԱՐԻՏ ՓՈՇԻ

ՇԻՄԱՆ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԵԱՄԲ

Ա. ՄԻԹԱԼՈՎԻՉԻ

Ի ՍԹՈՒԼԻՎՕ, ԴԱԼՄԱՏԻԱ

Ղալաթիոյ մէջ Մթերանոցն է Մոմհանէ, Լոյտ խան, 2.

ՅԵՂԱՆԻ ԲՄՊԵԼԻ

ՅԱՐԳԵԼԻ ՀԱՅՐ ԳԻՐՄԱՆԻ

Նման «Շարթրեօզ»ի գինւոյն, ախորժահամ և յոյժ առողջարար ըմպելի մ'է և մեծապէս կը դիւրացնէ մարսողութիւնը։

Գլխաւորապէս կը գտնուի Պ. Պերթէն եղբարց քով, Ղալաթիա, Սիթէ Ֆրանսէզ։

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվրբուլէ և Միջերկրականի միջեւ բանող

շոգենաւք

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Քանոբուս	4200	Օսայրիս	3000
Ֆերոս	4000	Նեբթիս	3000
Օսմանլի	4000	Բերա	3000
Սեսոստրիս	3250	Ագլանդիկ	1700
Թիպս	3250	Լոգիոս	800
Մոկատալ	3250	Օլինտա	800
Մարիօթիս	3250	Սեսիլ	700

Բերա շոգենաւը, նաւապետ Ֆորիսթըր ասա հասաւ և բեռ կ'առնու Լիվրբուլի համար։

Ագլանդիկ շոգենաւն ամսոյս 12 Լիվրբուլէն ասա կ'սպասուի ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ Ժ. Թ. ՈՒԻԹՈԼ և ԸՆԿ.

Մէյտանըճըգ փողոց,

Ուիթալ խան

ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.

515 31, Ճէյմս Սդրիդ, Լիվրբուլ

ՔԻՒՆԱՐՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Որք ամեն տասնհինգ օրն անգամ մը կը բանին Լիվրբուլի և Միջերկրականի միջեւ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Օրանիա	7,000	Մալթա	3,000
Ատլաս	3,000	Մորոքքօ	2,500
Ալէբբօ	3,000	Նամիթ	2,500
Պոդնիա	4,600	Բավոնիա	5,000
Պալդիք	2,500	Բալմիրա	3,000
Պրիթիշ Քուին	1,200	Սերվիա	7,800
Սեֆալոնիա	5,000	Սիդիա	4,600
Քադալոնիա	4,700	Սարակօսա	3,000
Շերպուրկ	2,000	Սամարիա	3,000
Չեմերրա	2,500	Սիտոն	3,000
Կալլիա	4,000	Թարիֆա	3,000
Քէտար	2,500	Թրինիտատ	2,500
Մարաթոն	3,000		

Սիտոն շոգենաւն ամսոյս 18ին Լիվրբուլէն ասա կ'սպասուի ընդհանուր վաճառքով։

Ստորագրեալն արտօնութիւն ունի ուղեւորներ և վաճառք ընդունիլ Նիւ-Եորքի, Պօսթընի, կամ Ամերիկայի և Գանատայի ուրիշ և ոեւէ նաւահանգստի համար։

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Ջ. ՃՕԼԻ

Գործակատար

Թիւ 1 Քիւչիւք Հալի

511 փաշա խան Ղալաթիա

ՖՐԷՏ ԼԷՅԼԱՆՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Որք կանոնաւորապէս կը բանին Լիվրբուլի և Սեւ-ծովու միջեւ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալճերիան	2500	Ֆավօնեան	3700
Ալզասիան	2500	Ֆլամինեան	3700
Անատոլեան	2500	Ֆլավեան	3700
Աթէնեան	2500	Իպերիան	5500
Արապիան	3700	Իլլիրիան	5500
Պավարիան	6000	Իստրիան	5500
Պուլկարիան	6000	Լեսպիան	2200
Քասթիլեան	800	Լիկուրեան	2500
Սայրէնեան	2000	Լիպյան	800
Տուրոյ	700	Օբորթօյ	700
Եճիբշըն	3700	Պերսիան	3800
Ֆապիան	3700	Վալէնսիան	6800
Ֆալէրնեան	3700	Վիրճինեան	6800

Ֆլավեան շոգենաւը, նաւապետ Ֆրայ, օգոստոս 1ին չորեքշաբթի օր ասա հասաւ։

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն կ'ընծայուի.

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ԷՏՈՒԱՐՏ ԼԱՖՈՆԹԷՆ

Գործակալ

Թիւ 34, 35, 36, Եէնի Միլլէթ խան, Ղալաթիա.

Նաւատեարք, Պարոնայք Ֆրէտ, Լէյլանտ և ընկ. Լիվրբուլ

Գործակալութիւնք

Կ. Պոլիս, Էտուարտ Լաֆոնթէն.

Ճիպրալթար, Պ. Պ. Քարվըր եղբարք

Աղեքսանդրիա, Կ. Լ. Վահման և ընկ.

Մալթա, Ա. Քամիլլէրի.

Շիրա, Ա. Մ. Մավրօկօրտադօ.

Զմիւռնիա, Պ. Ուիդդոլ և ընկ.

512

ԲԱԲԱՅԱՆԻ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվրբուլէ, Միջերկրականի և Օտեսայի միջեւ կանոնաւորապէս բանող

ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Անուանք	Թոնոյ	Նաւապետք
Այա Սոֆիա	3,000	Պըքս
Արարատ	2,500	Ռոճըրս
Արքատիա	2,500	Քրուքշանք
Լաքոնիա	2,500	Ուիլքս
Մասէտոնիա	3,500	Մարշ
Բումէլիա	2,800	Ֆօթըրկիլ

[illegible] շոգենաւն ի մօտոյ Լիվրբուլ պիտի մեկնի։

Այա Սոֆիա շոգենաւն ամսոյս 24ին Լիվրբուլէն ասա կ'սպասուի։

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով վաճառք կ'ընդունի Եւրոպական երկիրներու և Ամերիկայի համար։

Ամեն դիւրութիւն և հանգստութիւն կը տրուին ուղեւորաց։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ, ԲԱԲԱ ԵՒ ԸՆԿ.

513 Գործակալք

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐԹԵԱՆ

Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիայի և Բօրէյի միջեւ կանոնաւորապէս բանող

Սամսոն, Տրապիզոն և Բաթում երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է [illegible] որ օգոս. 12ին Մարսիլիայէն և օգոստոս 29ին Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է [illegible] որ պիտի մեկնի օգոստ. 27ին։

Լ'[illegible] պիտի մեկնի օգոստոս 15ին ուղղակի Լը Հավր։

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն.

Նաւուղեքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն

ԹԻՆԻՈԹԷ ԸՂՊՈՒԼ

Թիւ 17-18 Քիւչիւք Միլլէթ

514 Մումհանէ փողոց, Թիւ 141

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Ընդ մէջ Անգլիոյ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

ԹՈՎՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալպանօ	2,000	Լէանդրօ	4,500
Անճելօ	3,000	Մարէնկօ	4.300
Արկօ	1,300	Մարաթին	2,500
Պասսանօ	3,500	Միլօ	2,000
Պորոտինօ	2,200	Նէրօ	2,000
Պրավօ	2,000	Օթէլլօ	5,000
Գէյըր	2,600	Օրլանտօ	3,000
Գալիբսօ	2,500	Օդրանդօ	4,500
Գամէօ	2,100	Օդդօ	2,000
Գադօ	2,000	Բասիֆիք	1,200
Գոմօ	2,700	Բալէրմօ	3,200
Տիտօ	2,500	Բատիէր	1,700
Տօմինօ	1,800	Քիզօ	2,800
Էրաքօ	2,600	Րիալթօ	4,400
Տրադօ	2,600	Րինալտօ	3,200
Ֆալքօն	800	Րօլլօ	3,000
Ֆիտօ	1,700	Րօմանօ	5,500
Ֆլամինկօ	1,600	Րօմէօ	3,500
Կալիլէօ	5,500	Սալէրնօ	4,000
Կիդանօ	2,200	Սաքֆօ	2,000
Կօզօ	1,800	Սիլվիօ	2,000
Կրոտիօ	2,200	Սօրէնդօ	4,300
Հանկօ		Թասսօ	1,200
Հէրօ	2,000	Թ. Ուիլսըն	3,000
Հիտալկօ	3,000	Թիկէր	1,300
Հիւմպէրդ	1,200	Թօլէտօ	2,800
Ճիսօ	2,300	Վանդօ	3,600
Փէլօ	2,000	Եէտօ	1600
Քօզմօ	2,200	Զէպրա	3,000
Լէօ	2,000	Զէրօ	41,0

[illegible] շոգենաւը, նաւապետ Նիւմըն ամսոյս 5ին Հըլէն մեկնած է Մալթա, Զմիւռնիա, Կ. Պոլիս և Օտեսա երթալու համար։ Ամսոյս 22ին ասա կ'սպասուի։

Սալէրնօ շոգենաւը, նաւապետ Ռօճըրս, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն ասա հասած, և յՕտեսա ուղեւորած է։

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն կ'ընծայուի.

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ՖՐԷՏԷՐԻՔ ՀԻԼՏ ԻՆ ԸՆԿ.

Գործակալք

Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միլլէթ

514 խան Ղալաթիա

Արտօնատէր Ա. ՏԻՒՍԱԲԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷԻ

Սկսեալ ի 1 Մայիսի (Ն. Տ.) 1885, մինչեւ յնոր տնօրինութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	0	4	2	6	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	60	62	64	66	
	Առաւօտ												Իրիկուն													
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Կ. Պոլիս	6 17	6 50	7 15	7 42	8 14	8 43	9 12	9 42	10 20	10 39	11 17	11 49	12 49	1 49	2 21	2 58	3 27	4 3	4 34	5 10	5 39	6 12	6 32	7 ...	7 30	...
Գում—գաբու	6 28	7 ...	7 27	7 53	8 25	8 54	9 23	9 53	10 30	10 49	11 28	12 ...	12 59	2 ...	2 32	3 9	3 38	4 14	4 45	5 21	5 50	6 23	6 42	7 11	7 41	...
Եէնի—գաբու	...	...	...	7 57	...	8 58	...	...	10 34	10 53	11 32	12 4	1 3	2 4	2 36	3 13	3 42	4 18	4 49	5 25	5 54	6 28	...	7 15	7 46	...
Տավուտ փաշա	...	...	...	8 ...	...	...	...	...	10 37	10 56	11 35	12 7	1 6	2 7	2 39	...	3 45	...	4 52	...	5 57	6 31	...	7 18	7 49	...
Սամաթիա	...	...	...	8 6	...	9 4	...	...	10 42	11 1	11 40	12 12	1 11	2 12	2 44	3 19	3 50	4 24	4 57	5 31	6 2	6 36	...	7 32	7 54	...
Եէտի—գուլէ	6 37	7 10	7 41	8 12	8 33	9 10	9 31	10 1	10 46	11 4	11 45	12 15	1 14	2 17	2 47	3 24	3 53	4 30	5 ...	5 37	6 5	6 39	6 52	7 26	7 59	...
Մագրիգիւղ	6 48	7 23	8 ...	8 24	...	9 22	...	...	10 58	...	11 58	...	...	2 29	...	3 36	...	4 42	...	5 49	...	...	7 6	...	8 10	...
Այ Ստեֆանո	...	7 33	8 14	8 34	...	9 32	...	...	11 8	...	12 9	...	...	2 39	...	3 46	...	4 52	...	5 59	...	...	7 18	...	...	...
Քիւչիւք Չէք	...	...	8 25	...	...	...	...	...	...	...	12 18	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	7 27	...	...	...

ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	3	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23		25	27	29	31	33	35	37	39	61	63	65	1	67	
	Առաւօտ												Իրիկուն													
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Քիւչիւք Չէք	...	6 34	...	—	...	...	...	...	—	...	...	...	...	...	1 40	...	...	...	...	...	...	...	...	6 38	...	...
Այ Ստեֆանո	...	6 44	...	7 45	...	8 44	...	9 38	...	...	11 20	...	...	...	1 51	...	2 58	...	4 4	...	5 11	...	6 27	6 51	...	...
Մագրիգիւղ	6 ...	6 55	7 24	7 57	...	8 55	...	9 49	...	...	11 31	...	...	...	2 3	...	3 9	...	4 15	...	5 22	...	6 33	7 5	...	...
Եէտի—գուլէ	6 13	7 8	7 37	8 11	8 38	9 9	9 37	10 2	10 12	11 ...	11 44	..	1 15	1 44	2 16	2 52	3 22	3 48	4 29	5 5	5 36	6 12	6 53	7 26	7 58	...
Սամաթիա	6 17	7 12	7 41	8 15	8 42	9 13	9 41	...	10 16	11 12	11 48	..	1 19	1 48	2 20	2 56	3 25	4 2	4 33	5 9	5 40	...	6 57	...	8 2	...
Տավուտ փաշա	6 22	7 17	7 45	...	8 47	...	9 46	...	10 21	11 16	11 53	..	1 24	1 53	2 25	3 2	3 31	4 7	4 38	5 14	...	...	7 2	...	8 7	...
Եէնի—գաբու	6 2	7 20	7 49	8 21	8 50	9 19	9 49	...	10 24	11 21	11 56	..	1 27	1 56	2 28	3 5	3 34	4 10	4 41	5 17	5 46	...	7 5	...	8 10	...
Գում—գաբու	6 30	7 25	7 54	8 26	8 55	9 24	9 54	10 11	10 29	11 24	12 1	..	1 32	2 1	2 33	3 10	3 39	4 15	4 46	5 22	5 51	6 22	7 10	7 40	8 15	...
Կ. Պոլիս	6 39	7 34	8 3	8 35	9 4	9 33	10 3	10 20	10 38	11 29	12 10	...	1 41	2 10	2 42	3 19	3 48	4 24	4 55	5 31	6 ...	6 31	7 20	7 50	8 24	...

Փոքր ծրարներն անխտիր կ'ընդունուին ամեն կառախմբի մէջ, իսկ մեծ ծրարք Պոլսէն Մաքրի գիւղ կամ աւելի հեռի կայարանաց միջեւ բանող կառախմբոց միջեւ։ Ուրբաթ և Կիրակի օրերն թիւ 20 կառախումբը կանգ պիտի առնու ի Ֆլօրիա։